

વૈષ્ણવ ધર્મનાં સધળાં પુત્રકે, અમારે ત્યાંથી અગશે.

॥ શ્રી કૃષ્ણાય નમઃ ॥

જી. ની. ૫૪

વૈષ્ણવોના નિત્યનિયમના મુખ્ય પાઠ તથા ધોળ

શ્રીકૃષ્ણાર

શ્રીમદ્ભાગવ

૪૪૩

૪૪૩

૪૪૩

૪૪૩

સંવત ૧૯૭૭

કે નવ ૦ ૪ ૦

જગન્નાથ મુનિશ્રી આચમુનાજી ના ૧૬, ધોળ
શ્રી હનુમાનસાક, આ ૧૧ મા માની પી. ઓ નવરત્ન બોળ, વગેરે.

૧૧ પ્રિ જી રત્ન ૨.

લલ્લુભાઈ છગનલાલ દેસાઈ.

૪ પો. ૧, બારીપો. — અમરાવાટ.

શ્રી 'આદિ' પ્રિ-૧૧, ૧૧ વાલીરાજ રાજામણજી કા'કું.

૬ પાંચકુના નવાદરવળ — અમરાવાટ ૬

વિષયાનુક્રમણિકા.

પૃષ્ઠ.

૧ મંગલાચરણ.

૧ શ્રી વલ્લભાખ્યાન

૧૭ મુલપૂરણ.

૨૪ શ્રીયમનારૂપ.

૨૬ શ્રીયમુનજનાં ૪૦ પદ.

૪૨ શ્રીયમનારૂપનાં ધોળ.

પૃષ્ઠ.

૪૬ શ્રીસર્વોત્તમ સ્તોત્ર.

૬૮ શ્રીવોદશ અન્યે.

૧૧૧ શ્રીગોપીગીત.

૧૧૨ શ્રીસર્વોત્તમ ધોળ.

૧૧૪ શ્રીનવરત્ન ધોળ.

અમારા તરફથી પ્રકટ થએલાં પુસ્તકો.

૧ વિવિધ ધોળ તથા પદ સંગ્રહ ભાગ ૧ કો.	૧-૪-૦
૨ વિવિધ ધોળ તથા પદ સંગ્રહ ભાગ ૨ કો.	૧-૦-૦
૩ નિત્યનિયમના પાઠ તથા ધોળ (આવૃત્તિ ૫ મી)	૦-૪-૦
૪ શ્રીગોકૃષ્ણનાથજીનાં ૨૪ વચનામૃત (આવૃત્તિ ૩ જી)	૦-૦-૦
૫ અક્ષતંત્રમંથ કાવ્ય (આવૃત્તિ ૨ જી)	૦-૧-૦
૬ શ્રી ગોકૃષ્ણજીનાં ધોળ તથા પદ સંગ્રહ	૧-૦-૦
૭ શ્રીકૃષ્ણગેતાત્ર રત્નાકર [મુળશ્લોક સાથે ગુજરાતી ભાષાન્તર]	૦-૧૨-૦
૮ ૧૪ રોગવૃત્તી વાર્તા.	૨ ૮-૦

[ગુજરાતી ભાષામાં મોટા અક્ષરથી.]

૧૦ શ્રી સર્વોત્તમ રત્નેત્ર મેટ.	
૧૧ શ્રી પુરુષોત્તમ સહસ્ત્ર નામ સ્તોત્ર (મુળ શ્લોક સાથે ગુજરાતી ભાષામાં ભાષાન્તર)	૧-૪-૦
૧૨ શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા. (તત્ત્વવિધિકા, અમૃત તાર્કજ્ઞાનીના આશય સાથે.)	૧-૮-૦
૧૩ શ્રી યમુના સ્તોત્ર રત્નાકર.	૦-૮-૦
૧૪ શ્રી સ્વરૂપ દર્શન ૧૦૪ ફેટાવાળું.	૩-૦-૦
૧૫ શ્રી ગોવર્ધનનાથજીનું પ્રાગટ્ય	૦-૫-૦
૧૬ શ્રી વોદશઅન્યે સરત્ર ગુજરાતી ટીકા.	૧-૪-૦
૧૭ કીર્તનસંગ્રહ ભાગ ૧ કો (વર્ષાત્સવક કીર્તન. (ધણા મોટા અક્ષરથી)	૧૦-૦-૦
૧૮ શ્રીગુસાંકજી કૃત વિગ્રહ.	૦-૫-૦

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાત કોપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૩૪૦ વર્ગિક

પુસ્તકાનું નામ નિત્યનિમનવાપુષ્યપાઠ

વિગય ૧/૨૨૬૩ : ૪૪૪૬

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોપીરાખ.

॥ ધીકૃષ્ણાયનમઃ ॥

મંગલાચરણમ્.

માયાવાદિકરીંદ્ર દર્પ દલને નાસ્યે દુરાજોદ્ધત ।
શ્રીમદ્ભાગવતાચ્ચ દુર્લભ મુખા વર્ષેણ વેદોક્તિભિઃ ॥
રાધા વલ્લભ સેવયા તદુચિત પ્રેમ્ણોપદેશૈરપિ ।
શ્રીમદ્વલ્લભ નામધેસદૃશો ભાવીન ભૂતો સ્ત્યપિ ॥

॥ અથ શ્રીવલ્લભાચ્ચાન પ્રારંભઃ ॥

(પરમભક્ત ગોપાલદાસજી કૃત નવાખ્યાન.)

આખ્યાન ૧ હું—રાગ કેદારી.

વંદુ શ્રીવિકૃલવર સુંદર, નવધનશ્યામ તમાલ;	
જગતિતલ ઉદ્ધાર કરેવા, પ્રગટ્યા પરમ દયાલ.	૧
શ્રીપુરુષોત્તમ સ્વતંત્ર કીડા, લીલા દિજ તનુધારી;	
સાત દિવસ ગિરિવર કર ધાર્યો, વાસવ વૃષ્ટિ નિવારી.	૨
તે પ્રગટ્યાનું કારણ કહીયે, જો સરતા મન આણો.	
કરો કૃપા હું કરે વિનતી, પોતાનો કરી જાણો.	૩
વ્યાપક રૂપ અદ્વૈત બ્રહ્મ જે, તેજોમય કહેવાય;	
આર્થ પથ અધિકારી મુનીજન, તે માંહે લય થાય.	૪

- અક્ષર આઘ અખંડ અનુપમ, ઉપમા કહી ન જાય;
અસ્તિ વસ્તુ સહુકો મલી બોલે, નિગમ નેતિ નેતિ ગાય. ૫
- નિર્ગુણનો નિર્દેશ અટપટો, રસના શી પેરે કહીયે;
રૂપ વર્ણ વપુ દ્રષ્ટ પહારથ, ત્યાં એકો નવ લહીયે. ૬
- તેહ થકી પુરૂષોત્તમ અળગા, લીલા અચળ વિહાર;
બ્રહ્મજ્ઞાની ને મુક્તિ મારગી, સ્વપ્ને નહિં વ્યવહાર.
- જ્યાં શ્રીવૃન્દાવન આઘ અચળ શશિ, શરદ રેન બહુ વેશ;
વનદેવી પદ કુમકુમ મુખ સુખ, પરસે રંગ વિશેષ. ૮
- જ્યાં સરિતા આમીકર મણિ ગણ, ઉભય બદ્ધ સોપાન;
કમલ કુમુદ નાના અલિ સુંદર, મધુર કરે ત્યાં ગાન. ૯
- કનકલતા માલતી માલિકા, વિવિધ કુસુમ મકરંદ;
શીતલ પવન ઝંકોરે લહેરે, પરસે અતિ આનંદ. ૧૦
- પદ્મરાગ મરકતમણિ સ્ફટિક, શ્રીગોવર્દન સોહે;
બ્રહ્મ રૂપ ત્યાં કોણુ બાપડા, શ્રીહરીનું મન મોહે. ૧૧
- નાના પક્ષીની શબ્દ માધુરી, શોભા તણો નહીં પાર;
વિવિધ પ્રકારે જુજવા કહેતાં, ગ્રન્થ થાય વિસ્તાર. ૧૨
- શ્યામા શતલલ નયન સુંદરી, યુથ તણો નહીં પાર;
અનેક રાસમંડલ રચના રચિ, ખેલે શ્રો નંદકુમાર. ૧૩
- એણી પેરે નિત્ય નવલી લીલા, ઘોષ વાદ્યજંકાર;
અંગ સ્વેદ મકરંદે મોહ્યા, મધુપકરે શુંબર. ૧૪
- એ પ્રભુને મન ઈચ્છા ઉપની, યશ થાવા વિસ્તાર;
અધિકારી પાખે એ વાણી, નહિં કોને ઉચ્ચાર; ૧૫

- શુભંગેથી સૃષ્ટિ નીપની, અતિ સુંદર બ્રહ્માંડ;
 ચૌદલોક નાના વૈચિત્ર્યે, જૂમંડલ નવખંડ.
 પરપોતાની વ્યક્તિ કરેવા સૃષ્ટિ તે દ્વિધા પ્રકાર;
 દેવી આસુરી બે ઊપભાવી, પ્રભુ મન કરી વિચાર. ૧૭
 ભક્તિ સુંદરી ને માયા દાસી, બે ભૂરત પ્રગટાવી;
 તેમાં પહેલી નખશિખ સુભગા, શ્રીહરિને મનભાવી. ૧૮
 કૃપા કટાક્ષે હુવા અક્ષરમાં, ઉપન્યા સત્વ અનંત;
 ભક્તિ લીન હુવા સૌભાગી તે વૈષ્ણવ ગુણવંત. ૧૯
 બીજી કટાક્ષે જે જન ઉપન્યા, માયામાં થયા લીન;
 કર્મજડ આસુર અન્ય ઉપાસક, ભજન ધર્મથી હીન. ૨૦
 એણી પ્રકારે સૃષ્ટિ દ્વિધાગુણ, મિશ્રિત ચાલી જાય;
 ભક્તિમારગી જીવ સ્વતંત્ર, કેવળ ભક્ત ન થાય. ૨૧
 શ્રી પુરૂષોત્તમે વળી વિચાર્યું હવે પ્રકાર શો કરિયે;
 મારી સેવા અને કથારસ, નિરૂપવા તત્તુ ધરીયે. ૨૨
 ભક્ત જીવનાં ભાગ્ય વિસ્તર્યાં, ઇચ્છા કરી હરિ સાર;
 તેણે હેતે આપો પેં પ્રગટયા, શ્રીવલ્લભરાજ કુમાર ૨૩
 ચૂર્ણ બ્રહ્મ શ્રીલક્ષ્મણ સુત, પુરૂષોત્તમ શ્રી વિઠ્ઠલનાથ;
 શ્રી ગોકુળમાં પ્રકટ પધાર્યા, સ્વજન કીધા સનાથ, ૨૪

આખ્યાન ૨ જી—રાગ ગમકલી.

શ્રી લક્ષ્મણ સુત શ્રી વલ્લભરાયજી;

સ્મરણ કરતાં હૃદય જાયજી;

- કલિજન તરવા નહિં અવર ઉપાયજી;
 યજ્ઞ પુરૂષ હરિના શ્રુતિ ગુણ ગાયજી. ૨
- ગાય શ્રુતિ ગુણરૂપ અહર્નિશ ધરી ધ્યાન વિચાર;
 આનંદરૂપ અનુપમ સુંદર, પામે નહીં કોઈ પાર. ૧
- પ્રાણપતિ પ્રાકટ્ય કારણ, કાંઈક કહું મતિમંદ;
 હર સુર વિધાતા નવલહે, સાક્ષાત્ પ્રહ્માનંદ, ૨
- શ્રી વૃન્દાવનચંદ્ર મુખરૂચિ, અગ્નિ તે અવતાર;
 દ્વિજ તિલક ત્રિભુવન નામ નિરૂપમ, રૂપ અંગીકાર. ૩
- દેવલોક દુડુંભી વાગીયાં આનંદ કરેરે નિઃશંક,
 અસુર તિમિર ઉચ્છેદવા, જૂવી વલ્લભદેવ મયંક. ૪
- પૂરણ પુરૂષ પ્રમાણ પંથા, વ્યાખ્યાતા વેદાન્ત;
 અન્ય સર્વે રસરૂપ કીધા, પોતાને સિદ્ધાન્ત. ૫
- રસિક રસના રસિક વાણી, જાણી નર (સર્વ) નવખંડ,
 ઉર્ધ્વ પંથે સ્વયં પ્રસર્યો, વાધીયો પ્રહ્માંડ.
- એક પ્રહ્માંડે જેનો યજ્ઞ ન માયો, તેના હવા કોટી અનંત;
 તોય ત્યાં થકી વાધીયો, જઈ વશ્યો મુખ ધીમંત, ૭
- અતુલ અમલ ઉદ્યાત ઉદ્યો, ભુતલ દ્વિજ માર્તંડ;
 ભક્તિ મારગ કેસરિ ગજ, માયિક મત શતખંડ. ૮
- દ્વિગ્વિજય દશ દિશાએ કીધો, પરિક્રમાને વ્યાજ;
 તિર્થ સકલ સનાથ કીધાં ચરણ રેણુ સમાજ. ૯
- પત્રાવલંબે પંડીત જીત્યા, માયિક મત માતંગ;
 શ્રીકૃષ્ણ પૂરણ પ્રહ્મ સ્થાપ્યા, જેનાં રૂપ કોટી અનંગ. ૧૦

- સ્વમારગ સ્થિર સ્થાપવા, આપવા ભજનનાનંદ;
નામ આખ્યાં જીવને, શુભ મિષ્ટ મુખ મકરંદ. ૧૧
- અનેક જીવને કૃપા કરવા, દેશાંતર પવેરશ; (પ્રવેશ)
કેમલ પદ જ્યાં કમલ વિલસે, ધન્ય કહું તે દેશ. ૧૨
- અંગ ભંગ કલિંગ કૈકટ, માગધ માડૂ સૂર સિંધ,
તે તમાસના અઘહર્યાં, પ્રતાપ પદરજ ગંધ. ૧૩
- ઠનક સ્નાન શત મણુ સૂવર્ણે, કરાવ્યું મહીપાળ;
તે મૂડી વેગે ચાલીયા, રાય દ્રષ્ટિ ન પાછી વાળ. ૧૪
- દક્ષિણ પ્રભુજી પાઉંધારિયા, પાંડુરંગ શ્રી વિઠ્ઠલનાથ;
નેત્ર મલતાં વાત કીધી, વચન દીધું હાથ. ૧૫
- વચન નિશ્ચયે શ્રીનાથે માગ્યું કીધી શ્રી વલ્લભજીશું વાત,
અમનેતો ઈચ્છા એહ છે જે, હું નંદન તમે તાત. ૧૬
- તેપુરૂષોત્તમ પ્રગટશે, શ્રી વિઠ્ઠલરૂપ નિધાન;
નેત્ર કમલે નાના ભાવે, દેશે ભક્તને સનમાન. ૧૭
- ત્યાંથી શ્રી વૃન્દાવન પાઉં ધારિયા, જ્યાં મધુપ કરે ઝંકાર;
કુસુમ દ્રુમ નવ મલ્લિકા, મકરંદનો નહિ પાર. ૧૮
- તરૂ તમાલ અતિ શોભતાં, હેમ જીથીકા સંઘોડ;
લલના તે સુભગા લટકતાં. હીંડે તે મોડા મોડ. ૧૯
- તાન ધુનિ મુનિ મયુર રૂપે, સાંભળે ધરીધ્યાન;
નિત્ય લીલા ગાનશ્રવણે, કરે તે મધુપાન. ૨૦
- કુંજ સદન સોહામણું, શોભાતણું નહિ પાર;
વિવિધ રાસ લીલાકરે વ્રજમાં, ખીલે શ્રી નંદકુમાર. ૨૧

રંગે તે રમતા દીઠડા, બલદેવ શ્રીગોવીંદ;	
તે પુત્રભાવે પ્રગટશે, મન ઉપન્યો આનંદ.	૨૨
બલદેવ શ્રી ગોપીનાથ કહીએ, શ્રી વિઠ્ઠલ નંદનંદ;	
તે વેદ પંથ વિસ્તારશે, જન આપશે આનંદ.	૨૩
ત્યાંથી કેશીઘાટ પાઉંધારીયા, કહી કથા તત્ત્વ સમાધી;	
રસપુંજ પુરૂષોત્તમ પ્રમાણ્યા સરસ્વતી તણ આધિ.	૨૪
ગિરિરાજને આશ્વાસ દીધો, ધરી કોમલ ચર્ણુ;	
હરખે તે સામા આવીયા, શ્રી ગોવર્ધન ઉદ્ધરણુ.	૨૫
હળીમળીને આલીયા, ચરણાટ જ્યાં નિજ ધામ;	
નવરંગ નાગર પ્રગટિયા, મન પુરવા બહુ કામ.	૨૬
તત્ત્વ સંખ્યાયે કહ્યાં, પદ સાર માંહે સાર;	
હવે કાંઈ એક સ્તુતી કરે શ્રી વલ્લભરાજ કુમાર.	૨૭

આખ્યાન ૩ જી—રાગ ધનાશ્રી.

આ પોષ મધ્યાન્હે નોમે શ્રી નાથજી, શ્રી અક્ષાજી ઉર ઉપન્યો આનંદ	
આ ચંદ શ્રી વૃન્દાવન તણે પ્રગટીયો એ.	
આ સૌભાગ્ય સુંદરી મલી ધવલ ગાયે, સુહાએ રૂડાકંઠના નાદ,	
આલ્હાદ ઉપન્યો તે અંગોઅંગ ઘણોએ.	૨
આ સુતિકા સદન સોહામણુ, શોભા રૂડી લેહેરડે જાય;	
આ 'વાજ' વાગે તેણે સમેતણાં એ.	૩
આ સર્વસ્વ દાન તેણે સમે, કરેરે શ્રી વલ્લભજી ઉદાર;	
સુકુમારસુત ઉદયો શ્રવણે સુણી એ.	૪

- આ પાતાળે શેષ નાગ રીઝીયા, ઉપર ઇંદ્રાદિક દેવ;
 ૧ તતખેવ સુણી નિશાન વજડાવીયાં એ. ૫
- આ બ્રહ્મા મહાદેવ મુનિ હરખીયા, વરખીયા કુસુમ સમૂહ;
 આ મોહ ટાળ્યો જગતના જીવનો એ.
- આ સિદ્ધ ગંધર્વ ૨ ગુણી અપસરા ઉલટીયા તૃત્ય ને નાહ;
 આલ્હાહ ભર્યાં શ્રી વલ્લભજીએ માનીયાં એ. ૭
- આ નિગમ સામ શાખા મહાશ્વ, કરેરે ભલ્લા નિર્દોષ;
 આ ઘોષપતિ ભગવદી ભેટતાં એ. ૮
- આ વેદ વિહિત કૃત્ય સર્વ કીધાં દીધાં બહુ પેરે ગૌહાન;
 આ માન સું સ્વજન સંતોષીયા એ. ૯
- આ કનક કચેળાં કુમકુમ ભર્યાં, અક્ષત દૂર્વા ભર્યારે સુથાળ;
 આ માળ પારિજાતની મહામહે એ. ૧૦
- આ તોરણ પર્ણ સહકારનાં, ધરણી ચંદન તણાં નીર;
 આ વીર શ્રી ગોપીનાથ શ્રી વિકૃલ પ્રગટીયા એ. ૧૧
- આ દધિ દુધ ઘૃત મધુ માડવે; શેરડીયે વહેરે સુગંધ;
 આ સુગંધે મોહ્યા અલિકુત આવીયાએ. ૧૨
- આ સુત માગધ સાધુ સર્વે મળ્યા, મળીઆ છે માંહોમાંહે;
 ઉત્સાહ ભર્યાં કે કેને જાણે નહિ એ. ૧૩
- આ શુકદેવ સખળ આનંદિયા, વંદિયા, શ્રીવલ્લભજીના ચરણ;
 ગિરિધરણ શ્રી ભાગવત માંહે નીરખશે એ ૧૪

આ સકલ કલા કલીકાળમાં, કલ્પર્કુમ પ્રગટિયો આજ;
આ કાજ મન વાંછિત પુરવા એ. ૧૫

આ તૈલંગ તિલક ત્રિભુવન ધણી, મણી મરકત ધનવાન;
સમાન રૂપ નિરખતાં કેા નહિ એ. ૧૬

આ ગણુક ગર્ગાદિક આવિયા, ભાવિયા દીયેરે આશિષ;
આ જગદીશ શ્રીવલ્લભ ઘેરે પ્રકટિયા એ. ૧૭

આ ધવલ ધન્યાશ્રી ગાન જે કરે, ઉચ્ચરે શ્રીવિઠ્ઠલજી અવતાર;
સારસ્વત લીલા તે જન લહે એ. ૧૮

આ દાસનો દાસ જાય વારણે. ખારણે રહ્યો રે ઉત્સવ જીએ;
૧કો એક ભગવદી તે સમે એ. ૧૯

આખ્યાન ૪ થું—રાગ ભુપકંદ્યાણુ.

તે પદ વંદુ શ્રી વલ્લભનંદજી, ત્રિભુવન મંગલ પરમાનંદજી;
સકળ જીવનો ટાળ્યો દ્રંદજી, જગમાં વ્યાખ્યો મુખ મકરંદજી.

દાળ—સુખદ વંદુ શ્રીવલ્લભસુતના. પદાંબુજ સુકુમાર;
નિગમ રહસ્ય વિચાર કીધો, સકળ જન નિસ્તાર— તે પદ. ૧

પ્રહ્લકુલ હરિ અવતર્યા તે, ટાળવા ભૂમિ ભાર;
શ્રીનાથ શ્રીવિઠ્ઠલ નામ નિરૂપમ, વૃન્દાવન શૃંગાર— તે પદ. ૨

એક રસના કેમ કહું ગુણ, પ્રકટ વિવિધ વિહાર,
નિત્ય લીલા નિત્ય નૌતમ, શ્રુતિ ન પામે પાર— તે પદ. ૩

સકલ શાસ્ત્ર પ્રમાણુ ખોલે, સાર માંહે સાર;
તત્ત્વ માંહે તત્ત્વ ત્રિભુવન. ભક્તનો આધાર— તે પદ. ૪

૧ કેા એક ભાગ્યવાન તે સમે અથવા કેા નહિ ભાગ્યવાન તે સમે.

સર્વ અંગોઅંગ રસ ભર્યા, રસ ભર્યા લોચન ચાર;

ચલણ વલણે બોધવ્યા, હૃદે ભાવ અનેક પ્રકાર— તે પદ. ૫

સુખ સુગંધે મોહ્યા અલિ સકળ તે, આવી કરે અંકાર

સરસ વચન ઉચ્ચાર માત્રે, સંશયનો પરિહાર— તે પદ. ૬

નામ વ્યાજે પ્રગટ કીધો, મુક્તિ શત્રુકાર;

ભુજદંડ પરસે ભય હર્યો, એવા નાથ અમિત ઉદાર—તે પદ. ૭

સ્વ સ્વરૂપ અર્થે પ્રોજ્યા, કૃત હૃતા જે સંસાર;

રાજ કાળે જોડીયાં જન, ઉચ્ચાવચ નર નાર— તે પદ. ૮

આગળ અંશે પ્રકટિયા જે, અન્ય કહ્યા બહુવાર;

શ્રી યશોદા ઉત્સગ લાલિત, પુરણ અતિ સુકુમાર— તે પદ. ૯

અનેક ધર્મ કહ્યા પ્રભુજીએ, નિગમને અનુસાર;

ગિરિરાજધરણનો તાપ ટાળ્યો, શ્રીલક્ષ્મણ સુત નિરધાર—તે પદ. ૧૦

પોતે તે પ્રાગટ્ય પોતાતણો, યશ તણો કયોરે ઉચ્ચાર;

પોતે અંગોઅંગ સુખદ શોભા, સદન અંગીકાર— તે પદ. ૧૧

સ્કંધ સંખ્યાએ કહ્યાં પદ, શ્રી ભાગવત રસરાજ;

ભક્તજન પદરજ પ્રતાપે, સકલ સરીયાં કાજ— તે પદ. ૧૨

આખ્યાન ૫ મું—રાગ સામેરી.

(અનીહારે) શ્રી વિકૃલ સુખકારી, નામે નિષ્પાપ થાય નરનારી;

દુર્ગતિ સકલ નિવારી, પ્રગટયા શ્રી વ્રજપતિ રાસ વિહારી. ૧

માયિક મત જેણે ખંડ્યો, ભક્તિ મારગ જેણે બહુ પેર મંડ્યો.

ઉત્પથ જન સર્વે દંડ્યો મુરખ હેત કુશળ વિતંડ્યો. ૨

વહન સુધાકર જોતે, વચન રસિક રસ રાસ ઉઘે તે;
 નવ જળ ઘનવપુ પોતે, સરસ સુધારસ કીધા પ્રભુ હોતે. ૩
 ભક્તિપક્ષ દઢ કીધો, વચન સુધારસ જન શ્રુતિ પીધો;
 અર્થ સકલ તેનો સીધો, તે લીલા માંહે તાણીને લીધો. ૪

હાળ—જે લીલામાં અંગીકાર કરીયોરે, તેનો સકલ તાપ નિસ્તરીયોરે,
 જેને શ્રીવિકૃલનાથ વિચારેરે, તેને પ્રગટ પહારથ ચારે. ૫
 ઉપરાંત ભજનકૃણ આપેરે, મજમંડળ સ્થિર કરી સ્થાપેરે,
 તેને દેવમુનિ સર્વે ગાયેરે, તેનો સર્વ ઉપરાંત સુહાયેરે; ૬
 તેને કાળ કર્મ નવ બાંધેરે, યમ તે શિર ધનુષ્ય ન સાંધેરે;
 એવો માર્ગ શ્રીવલ્લભ વરનોરે, જ્યાં, નહિ પ્રવેશ વિધિ હરનોરે. ૭
 જ્યાંહાં નિત્ય રાસ બહુ પેરેરે, મધ્ય નાયક નિરતત ઘેરેરે;
 જ્યાંહાં રત્નજટિત તટ સરિતારે, ત્યાં નવ પક્ષવ ભુમિ હરિતારે. ૮
 જ્યાંહાં યુવતિ યુથ બહુ માંધેરે; શ્રીજી શ્યામલ વર્ણ સુહાયેરે;
 જે જીવ બલિ હોય કોયરે, તેને તત્ક્ષણ સર્વ સુખ હોયરે. ૧૦
 સેવકજન દાસ તમારોરે, તેનો રૂપ વિયોગ નિવારોરે.

આખ્યાન ૬ કું—રાગ પરજ.

સગુણ સ્નેહી શામળા બહાલા, અહર્નિશ દર્શન આપોજી;
 પરમ સુખ દેવાને કાજે મજમંડલ સ્થિર કરી સ્થાપોજી ૧
 શ્રીવલ્લભ કુંવર કોડામણી, તમારું નામ નિરંતર લીજોજી;
 રૂપ સુધારસ માધુરી તે, લેચન ભરી ભરી પીજોજી. ૨
 તે પદ ક્યારે દેખીશું, જે ગોધન પૂઠે ધાયજી
 મજસુંદરી સુખ પામીને તે, વારંવાર અઘાયજી. ૬

- દીવસે સર્વ સ્થામા મળી, રસરૂપ તવ જશ ગાયેલ; ૪
 ગોપ મંડળી મધ્ય દેખીને, વારંવાર સુખ થાયલ.
 વાસર નિર્વાહ એમ કરે, સખી સાયંકાળે પેખેલ; ૫
 અલક્રમુખ ખુરરજ લાગી તે, કમલ ભ્રમર વિશેખેલ;
 ગોપબાલક મંડલી મધ્ય, રંગ અનેક ઉપજાવેલ; ૬
 મત્ત ગજગતિ મલપતા તે, શ્રી ગોકુળમાં આવેલ.
 લોચન ભૃંગ પીએ ઘણું તે, પ્રગટ સુખ મકરંદલ; ૭
 કમળપત્ર શી આંખડીતે, જોઈ જોઈ ટાળ્યો દંદલ.
 જોતાં તૃપ્તિ ન ઉપજે પ્રભુ, અધર સુધારસ પાયેલ; ૮
 ભુજલતા લીડી ભામિનીના, દિવસ તાપ યુજાવેલ.
 પૂરણ સુખ દર્શ ગોષ્ઠમાં પ્રભુ, આઘેરા પાઉંધારેલ; ૯
 યશોમતી લે ભામણાં સુતને, નીરાંજન ઉતારેલ.
 વસ્ત્રાંચલ સુખ રજ પોંછીને સકલરૂપ નીહાળેલ ૧૦
 ઉભી થાય રોમાવલી કર, કોમળ અંગ સંભાળેલ.
 કરી પેરે પેરે વારણાં સુતને, સદન માંહે પધરાવેલ ૧૧
 સુંદરી ગ્રહ કારજ મિથેવલી, નીરખવાને આવેલ.
 ઉષ્ણોદક સાંધો લેળીને, અંગ અંધોળ કરાવેલ. ૧૨
 અંગવસ્ત્ર કરી સ્વચ્છ વપુને, પછે તેલ લગાવેલ.
 વિવિધ વસન સુગંધ ને ભુષણ, પુલ અંગોડે ફાવેલ; ૧૩
 ઠણઠણતો બહાલો લાડકડો તે, લોજન શાળાએ આવેલ.
 શ્રીરાધા અધર સુધા વિના પિયુને, ખીજું તે કાંઈ નવ ભાવેલ; ૧૪
 પ્રાતઃ પધારે ને નિશાયે આવે. પ્રીત નવી ઉપજાવેલ.

માતાનું મન રંજવા પ્રભુ, આરોગ્યા બહુ સ્વાદેહ;
 સુગંધ બીડી કર ધરીને, ઉઠયા નૂપુરને નાદેહ. ૧૫
 સકળ વ્રજમાં પોદીયા કરે, વિવિધ રસ સુખ દાનહ;
 એ લીલા મહારે મન વસો જે ભક્ત માગે માનહ. ૧૬
 શ્રી વિઠ્ઠલ દ્વિજરૂપ તમારી, લીલા એણીપરે જાગીહ;
 ઓળખ્યે કેમ ચાલશે જે પ્રીત અમશું બાગીહ. ૧૭

આખ્યાન ૭ મું—રાગ સામેરી.

આપસેવા કરી, શીખવે શ્રીહરિ, ભક્તિ પક્ષ વેલવ સુદૃઢ કીધો;
 આપની લીલા જે વદન પોતે કહી, ઉચ્ચાર આનંદ અધિક દીધો. ૧
 વેદવેદિ મધ્ય નવનીત જે ભજન રસ, મથિત માધુરી જીવે શ્રવણે પીધો
 તત્કસમ કર્મપથ સ્નેહ રસહીનજે, સ્વેત જાણી વિમુખ તાણી લીધો. ૨
 એ ચરણ શરણ વિના લોક દશચારમાં, કહોને કેનો કાંઈ અર્થ સીધો;
 શું કહુંચતુર થઈ થઈ અને વિસ્તરે, ભજે નહિં પશુ જેમ વિષય કીધો ૩
 બોલ વલ્લભ સુવન વિમલ વાણી જેની, ગતિ પ્રજ્ઞાદિ દેવે ન જાણી;
 નંદનંદન રૂપે રાસલીલા કરી, પોતે ન ઉચ્ચરી છાની રાખી;
 દિવસ એકાદની ઉત્તરાકુંવરપ્રતિ, વ્યાસનંદન વિમલ વદન ભાખી.
 પ્રજ્ઞાદિ મહામુનિ અતિ જ્ઞાનપારંગત, તે મધુસિંધુની કહીયે માખી;
 ન કોય હુવો ન હોમ એ રૂપ સમ, તેના સકળ નિજ નિગમ સાખી.
 એ પ્રભુ રસ પુજ ભુમિપર રૂચિ કરી, ભાગ્યહીન જીવજેણે કષ્ટિકાનચાખી
 તેને દેવ ઉપર રક્ષા ધિક્ષાર બોલે, મંદમતિ કહી અને નિંદા દાખી. ૭
 વિબુધ વાંછે વાસ વસુમતિ ઉપરે, શ્રીવલ્લભ કુંવરની ટેહેલ કરવા;
 શ્યામથી વેગે પાઉં ધારિયા ગિરિભણી, શ્રીગિરિરાજધરણ્યનો તાપ હરવાટ

પ્રલદેટે ભર્યાં વાસન વાધા તણાં, વિવિધ ભુષણુ તે અંગ ધરવા;
 તુરંગ ચાલે વાયુ વેગે ઉતાવળો, જાણે નૌકા ચાલી સિંધુ તરવા હ-
 દિવસ એકાર્ધનો વિરહતે યુગ સમો નિરાંજન મિથે રૂપ હૃદય ધરવા;
 જીવને એ કૃત્ય નિત્ય પ્રતિ ક્ષણું ક્ષણું શ્રીવિઠ્ઠલનાથ એવા ઉચારવા. ૧૦
 રૂપ બેઉ એક તે ભિન્ન થઈ વિસ્તરે, વિવિધ લીલા કરે ભજન સાર;
 વિવિધ વચનાવલી નયન સેને મીલી, સંજ્ઞા સૂચવે નિશિ વિહાર. ૧૧
 વિવિધ મુકતાવલી પાટ સુત્રે કરી, ગલસરી શોભિતા કરે શ્રંગાર;
 વિવિધ કુસુમાવલી અથિત હાથે કરી, એક એકને ક'ઠે આરોપે હાર. ૧૨
 વિવિધ મેવા ભોગ મધુર મિષ્ટાન્ન રસ, રસમય્યા અર્પે તે બહુ પ્રકાર;
 વિવિધ ખીડાં સુગંધી કપુર એલચી, લવિંગ પુંગી અને ખેર સાર. ૧૩
 વ્યંજન શિતલ વાયુ મુકર કરકમલ ધરી, દેખાડતાં મોહે સકલ સંસાર;
 અહર્નિશ ધ્યાન શ્રી વિઠ્ઠલાધીશનું, સકલ કલિમલ દુરિત કોટીક્ષાર. ૧૪
 એ પ્રભુ ભુવિ પ્રકટ વિપ્રવર તનુધરી, દીઠડે ત્રિભુવન તણાં ચિત્ત ચાલે.
 હાવભાવાદિક કોટી કોટી કરે મદન જવર વ્યથા તે વેગે ટાળે. ૧૫.
 જાળરંધ્રે સખી જાણે ચિત્રે લખી, વાંછિતા નાથની છખી નિહાળે;
 કમલ ખંજન મીન મધુપ જ્યાં ત્યાં થકાં, વકલોચન પ્રાંત પાછાં વાળે ૧૬
 દાસનો દાસ જાણે સકળ સભજન સજે, શ્રીવિઠ્ઠલ આપનું બિરહ પાળે ૧૭

આખ્યાન ૮ મું—રાગ ધનાશ્રી

લલિત મનોહર, શ્રી વલ્લભ સુવન સુજાણ;

નખશિખ સુંદર મજ જન જીવન પ્રાણ.

૧

વદન કાંતિ જાણે ઉદયા કોટિક ભાણ;

દિગ્ગુલ મંડન, પ્રગટયા પુરૂષ પ્રમાણ.

૨

નામ નિરુપમ, ઉચરે સકળ કલ્યાણ;	
તેના સાખી, ચારે વેદ પુરાણ.	૩
અસુરહણેવા, બ્રહ્મવાદ ^૧ કરપાણ;	
ભક્તિ કરે સહુ, વાજંતેરે નિશાણ,	૪
વૈષ્ણવ જનને, આપે પદ નિરવાણ;	
મારગ મુકતો, કોઈ ન માગે દાણ,	૫
ચરણ ચાખડી, વંદે રાણેરાણ;	
સરસ કીધા, જે હુતા પ્રેત પાપાણ.	૬
હતિત પતિતનું, જીઓ તમે પ્રકટ એધાણ;	
શેષ સહસ્ર મુખ, ઉચરે જેનાં વખાણ.	૭
ચૌદ લોકમાં, વરતે જેની આણ.	
ત્રાસ તિમિરનું, જાણે સકલ વિહાણ,	૮
અધર્મ સકલનું, પેરે પેરે કીધું વિત્રાણ;	
ધર્મ સકલનું, પ્રભુજીએ કીધું ત્રાણ.	
સન્મુખ કીધા, જે હુતા બ્રહ્મ અજાણ	૯
નિર્ભય કીધા, શિરપર ધરી નિજપાણ.	૧૦
નિગમ તત્ત્વરસ યથા ભર્યા, અમૃત સંધાન;	
રૂપ સુંદરતા શું કહું નહિં કે એ સમાન.	૧૧
કૃપા કરી હરિ, રાખી બહુ વિધિ કાન;	
સેવક જનને, રાખી દ્યો એહદાણ,	૧૨
દાણ—એવા તે ગુણ નિધી નાથ ગાતાં, બ્રહ્મહત્યાદિક અઘ ટળે;	
લોલા તે લહરી સિંધુ ઝીલે, રાસ રસિકને જઈ મળે.	૧૩

- નિઃસાધન જન હિત કરેવા, શ્રીનાથ વિકૃલ આવિયા
 વ્રજમાં તે હીંડે મલપના તે, વ્રજ સખી મન ભાવીયા. ૧૪
- કમળ નેણે અમૃત વેણે, વાક્ય માધુરી રેડતા;
 ૧વેદાધ્યયન મિષે ભુજ ચલણે કરી શોભે સૌને તેડતા; ૧૫
- રંગેતે રમતા રસભર્યા, પ્રભુ ઘોષમાં લીલા કરે;
 અધિક અધિક પ્રતાપ પૂરણ, યશ દશોદિશ વિસ્તરે, ૧૬
- ભાંતિ ભાંતિ લીલા કરે પ્રભુ, સાત સ્વરૂપ સોહામણા;
 એક એકથી અધિક શોભા વ્રજ સખી લે ભામણા. ૧૭
- પેરે પેરે પરિવાર સોહે, દેવ મોહે નિરખતાં.
 રઉત્સાહ આનંદ ઉલટીયો તે, કુસુમ વરખે હરખનાં. ૧૮
- પ્રતિ સદન શોભા અતિ ઘણી, ભણી વેદ વદને ન જાય;
 મકરંદ માતા ભ્રમરગુંજે પક્ષી નાદ સોહાય. ૧૯
- અંતઃપુર લીલા કરે સખી, સકલ જન સંતોષતા;
 જાણે મત્ત માતંગ છુટયો; નૃકરને નિરઘોષતા. ૨૦
- હારકંકણ કણે ભુષણ, નાદ નાના હિંડતા,
 ગાન ગાયે સ્વર સુહાગે, શ્રીનવનીતપ્રિયાણને પોહતાં. ૨૧
- સંધ્યા સમે શૃંગાર નોતન—કુલ ગુથે સૌ મલી,
 સદન શોભા નિરખતાં તે લક્ષ્મી મન પાયાં રળી. ૨૨
- વાસ વાંછે વ્રજ વસેવા એણીપેરે સુખ પામવા;
 શ્રી પુરુષોત્તમ ઉત્તમ વરને; સમે જાઈ શિર નામવા. ૨૩
- ૧ વેદધ્વનિ મિષે હસ્તચલણે. ૨ ઉચ્છાહ આનંદ અધિક વાધ્યો.

લીલાને અનુસાર કલરવ. કુજતા દ્વિગ શોભતા
 સ્વ સ્વભાવ ત્યાગી ધ્યાન રાગી, કોઈક ભાવે લોભતા ૨૪
 સહચરી રત્ન સુકંઠ નાદે, ગાન સુયશ પ્રકાર;
 રસિક જન મન સહચરી, મલિ કરે તે ઉચ્ચાર, ૨૫
 એણીપેરે લીલા કરે, શ્રી વલ્લભરાજ કુમાર;
 ભક્તજનના કોઠ પૂરે. આપો ચરણ વિહાર. ૨૬

આખ્યાન ૯ મું—રાગ બિભાસ.

નિત્ય પ્રતિ ક્ષણ ક્ષણ સમરીયે. શ્રી વલ્લભનો પરિવારે રસના.
 શ્રી પુરુષોત્તમ પ્રગટિયા. જગત કરેવા ઉદ્ધારે રસના. ૧
 કલિમાં કારણ એક એ, બીજું સર્વે ભુમિનો ભારે રસના.
 એ વિના બીજું સર્વે બાદલું; ચૌદલોક શણગારે રસના.
 શ્રી ગોપીનાથજી સોહામણા, મણિ મરકત ઘનવાનરે રસના
 સુખદાતા લઘુ જ્ઞાતના પૂરણ પુરુષ પ્રમાણરે રસના. ૩
 કમળલોચન કરૂણા ભર્યા; શ્રી વિઠ્ઠલ સુખ રાસરે રસના;
 દીઠડે તાપ ત્રિવિધ ટળે, સ્મરણ માત્ર અઘનાશરે રસના ૪
 શ્રી ગિરિધર નર ભૂષણ, જ્ઞાત સકળ ધુરિધારે રસના;
 વક્તા વેદ શાસ્ત્રતાણા, શ્રીભામિનીજી ભરતારે રસના. ૫
 શ્રી ગોવિંદજી આનંદમય, ધર્મસકલનું ધામરે રસના;
 શ્રીરાણીજી રંજન રૂઠલા, ભક્ત સકળ વિશ્રામ રે રસના. ૬
 શ્રીબાલકૃષ્ણજી બાલુડા, સુંદર ભીનલે વાનરે રસના;
 કમળ લોચન કમળાપતિ, છબી નહિ કે એ સમાનરે રસના. ૭
 શ્રીગોકુલપતિ અતિ ગુણનિધી, તાત તણો પ્રતિબિંબરે રસના;
 શ્રીપાવંતીપતી પ્રેમ શું, શોભા સકલ કુટુંબરે રસના. ૮

શ્રીરઘુપતિ અતિ ગજગતિ, રતિપતિ કડું બલિહારરે રસના;
 શ્રીજનકી જીવન એ સદા, મધ્ય મણીરતનમય હારરે રસના. ૯
 શ્રી યદુપતિ જીવન જગતના, સદા મન પ્રસન્ન ઉડલાસરે રસના,
 નાહ તે શ્રીમહારાણીજી તણા, લીલા નિત્ય અખંઠરે રસના. ૧૧
 લક્ષ્મી સત્યભામા બેહુ, અગ્રજની અનુહારરે રસના;
 શ્રીનવનિતપ્રિયાજીને રીઝવ્યા, સેવ્યા વિવિધ પ્રકારરે રસના. ૧૨
 શોભા યમુના કમલા દેવકા, જેને સાત બાંધવ સૌભાગ્યરે રસના;
 એમના ચરણ સ્મરણ કરી, શ્રી વિકૃલ પદ રજરતિ માખ્યરે રસના.
 પુત્ર પૌત્રાદિક સુખ શું કહું, જો તું મુખ માંહે એકરે રસના;
 શ્રી વિકૃલ કંપદ્રુમ કૃપ્યો તેની શાખા પ્રસરી અનેકરે રસના. ૧૪
 ઇતિ શ્રીવલ્લભાખ્યાન સમાપ્ત.

અથ શ્રીમદ્ગોસ્વામી શ્રીદ્વારકેશજી કૃત.

મૂલ પુરુષ પ્રારંભ.

રાગ બિલાવલ.

મુળ પુરુષ નારાયણ યજ્ઞ, શ્રુતિ અવતાર ભયે સરવજ્ઞ;
 શાખા તૈત્તરીય ગોત્ર ભારદ્વાજ, તૈલંગ કુલ ઉદિત દિવ્યરાજ
 (છંદ) દિવ્યરાજ તે હરિ આય પ્રકટે, સૌમયજ્ઞ ક્રીયો જામે;
 કુંડતે હરી કહી બાની, જન્મકુલ તુલ્યારે અમે.
 ચકિત તતક્ષણ ભયે સખજન, એસી અખલોં ભઈ કામે;
 સુનતહિ મન હરખ કીનો, ધન્ય ધન્ય કહ્યો સખે.

તિનકે પુત્ર ભયે ગંગાધર, તિનકે ગણપતિ સુત વલ્લભવર;

શ્રીલક્ષ્મણ ભટ્ટ અનુભવટેવ શુદ્ધ સત્ત્વ જ્યોત્સ્ના શ્રીવસુદેવ.

(છંદ) સત્ત્વગુણ વિદ્યાપયોનિધિ, વિશદ કિતિ પ્રકટય;

ગામકાંકરવારમે રહી, જાતિ સખ હરખિત ભય.

પર્વ પર સકુટુંબ લેકે, ચલે પ્રયાગકું સાથ લે;

સ્નાન દાન દીવાય દ્વિજકું ચલે કાશી પાતલે.

૨

કછુક દીન રહીકે ચલે સખ દક્ષણ, આનંદીત તનુ સકુન સુલક્ષન;

ચંપારણ્ય મહી જમ આયે, એલમાગારૂ ગર્ભ શ્રવિત જતાયે.

(છંદ) શ્રાવણનિ ચત્રે તહાં તે. નગર ચૌકામે ખસે;

જગતમે આનંદ ફેલ્યો, દશ દિશા માનો હસે.

ચેન હે સુનિ ચલે કાશી, ફેર વહિ જાન આવહિ.

અગ્નિ ચૌધા મધ્ય બાલક, દેખી સનમુખ ધાવહિ.

મારગ દિયોં જાની જીય માતા, લિયે ઉચ્છંગ મોહે દિયોહે વિધાતા

તાત સુનત દૌરી કંઠ લગાયે, તિહિ છિન મંગલ હોત બધાયે.

(છંદ) મંગલ બધાયો હોત તિહુંપુર, દેવ દુહુંભી બાજહિ;

જેતસીકો લગ્ન પૂછત, પ્રથમ સમયો સાધહી.

ધન્ય સંવત પંદ્રહા, પેંતીસ માધવ માસહે;

કૃષ્ણ એકાદશી શ્રી વલ્લભ પ્રકટ વદન વિલાસહે.

૪

શ્રી વલ્લભકું લે આયે કશી, સુંદર રૂપ નયન સુખરાશી;

સાત વરસ ઉપવિત ધરાયે, તખતે વિદ્યા પદન પઠાયે.

(છંદ) પઠે ચારોં વેદ અરૂ, ખટશાસ્ત્ર મહિના ચારમે;

તાતકું અચરજ ભયો. ચહ કોન રૂપ ત્રિચારમે.

નીંદ આઈ કહ્યો પ્રભુ, સંદેહ કયોં તુમ કરતહોં.

પ્રથમ બાની ભઈ હેં સો, પ્રકટ જાનો અબ ભયો. ૫

જાગપરી કહ્યો પત્નિ આજેં, યે હેં પૂરણુ બ્રહ્મ અનુરાગે;

શ્રીમુખ બચન કહે શ્રીવલ્લભ, માયા મત ખંડન ભયે સુલભ.

(છંદ) સુલભતેં દક્ષિણ પધારે, આરે વરસકો વપુ ધરેં.

દેખ મામા હરખકેં આદર કીયો આવો ધરેં.

વિધાનગર કૃષ્ણ દેવરાજ, બહુત મતહી જહાં મીલે;

જીતકેં કનકાભિષેકસું, પદે આવત ઇહાં પહિલે. ૬

રામાનુજ અરૂ મધ્વાચાર્ય, વિષ્ણુસ્વામી નિમાદિત્ય હરિભજ;

શંકરમેં અનુસરત ઝોરમત, ચુકિત બળતેં આજ સખળ અતિ.

(છંદ) સખળ સુન આપુહી પધારે દ્વારપેં પહુંચે જામે;

અત્ય દૌરી પ્રતાપ બરન્યો, રાય આવો ઇહાં અમે.

રાય આય પ્રણામ કિનો, સભામેં જુ પધારિયે;

સુનહો વિનતી કૃપાસાગર, દુષ્ટ મતાહ વિહારીએ. ૭

ગજ ગતિ ચાલ ચલે શ્રી વલ્લભ ઇનકી કૃપા ભયે સખ સુલભ;

રવિકે ઉદય કિરણ જ્યોં બાહો તૈસી સભા પાંત ઉઠી ઠાકી.

(છંદ) ઠાકે સખ સ્તુતિ કરે જામ, કિયો માયામત ખંડન;

શબ્દ જે જે હોત સખ મુખ, ભકિત પંથ ભુવ મંડન.

સ્તુતિ કરેં દ્વિજ હાથ જોરેં, રાય મરતક નાવહીં.

અરમ મંગલ હોતહોં કનકાભિષેક કરાવહીં. ૮

પાછે જલસોં ન્હાય બિરાજે, વિનતિ કરી રાયેં મત સાજે;

૧ હાલનું વિજયનગર (જુઓ અમારું “ વિવિધ ધોળ તથા પદ સંગ્રહ ભાગ ૧ લો. ” ૨ નિમાવત.

દ્રવ્ય સખે અંગીકૃત કરિયે, પ્રભુ બેલે યહ નાંહી શ્રદ્ધિયે.
 (છંદ) શ્રદ્ધિયે નાહિન સ્નાન જલવત બાંટ સખકો દીજીયે;
 બાંટ દીનો કરી બીનતી મોહિ શરણુ જી લીજીએ.
 કૃપા કરકે શરણુ લીનો, થાર ભરી મોહોરે ધર્યો;
 પસમ લેકે કહ્યો દેવી, દ્રવ્ય અંગીકૃત કર્યો.
 તહાંતે પંઢરપુરજી સિધારે, શ્રીવિકૃલનાથ મિલનકોં પધારે;
 ભીમરથી કે પાર મિલે જળ દોઉ તનમેં આનંદ બઢ્યો તબ.
 (છંદ) બઢ્યો આનંદ કરી બીનતી, આપકોં યહ શ્રમ ભયોં;
 કહી શ્રી વિકૃલનાથજીનેં મિત્રતા પથ પ્રગટિયો.
 દેર શ્રી ગોકુળ પધારે, નિરખ યમુના હરખહીં;
 સંગ દમલાદિક હતે, તિનપેં કૃપારસ ખરખહીં.
 એક સમે ચિંતા ચિત્ત આઈ, દેવી કિહિંબિધ જાની બાઈ;
 આસુરીસોં સખ મિલિત સદાઈ, ભિન્ન હોય સો કોંન ઉપાઈ;
 (છંદ) ભિન્નકો જળ ચિત્ત ધર્યો, તબ પ્રભુ પધારે તિહિં સમે.
 મધુર રૂપ અનંગ મોહિત, કહત સુધ કીને હમેં.
 કરો અખતેં બ્રહ્મકો સંબંધ દેવી સૃષ્ટિસો;
 પાંચ દોષ ન રહે તાકે, નિવેદન કરો વૃષ્ટિસોં. ૧૧
 વચન સુની હરખે શ્રી વલ્લભ, યહ આજ્ઞા તે પરમ અતિ સુલભ;
 કંઠ પવિત્રા લે પહેરાયે, મિસરી ભોગ ધરો મન ભાયે.
 (છંદ) ભયો ભાયો ચિત્તકો તબ, પુષ્ટિ પથકું અનુસરે,

૧ આ સાત મહોરનાં નેપુર કરાવ્યાં છે જે હાલ સૂધી પણ
 શ્રીનાથજી અંગીકાર કરે છે.

શરણુ જે આવત નિરંતર, કાલ લયતે' ના ઠરે.

પ્રકટ સખ લીલા દિખાવત, નંદ નંદન જે કરી;

અવનિપર પદ પદ રાખી, પરિક્રમા મિષ ઉર ધરી.

૧૨

ફેર પંઢરપુર જળ આયે, શ્રી વિઠ્ઠલનાથ કહી મન ભાયે;
કરિ વિવાહ બહુ રૂપ દિખાવે, મેરો નામ સુવનકો ધરાવે.

(છંદ) ધરો ચિત્તમે' ખાત ચહ, કાશી વિવાહ જુ હોયગો;
મે' કહ્યો દ્વિજ આય ખીનતી, કરે ચરણુ સમોયગો.

આય વહાંતે વિવાહ કીનો, અધિક મંગલ તખ લયો;

નામ ધર્યો શ્રી મહાલક્ષ્મી, દેખી જોરિ દુઃખ ગયો.

પરિક્રમા ત્રીજી ચિત્ત આઈ, નિકસ ચલે શ્રી વલ્લભરાઈ;
ઝાડખંડમે' પ્રભુને જતાર્થ, અખડે' મોહિ મિલો મનભાર્થ.

(છંદ) મિલે'ગે હરિદાસમે', જહાં તીન દમન કહાવહી,

ઈંદ્ર નાગ જુ દેવ દમન, સો મેરો નામ જતાવહી.

ફેરકે જળ વ્રજ પધારે, પાંચ સેવક સંગહે;

સદુ હે આન્યોરમે', તહાં દારપે' ઠાડે રહે.

૧૪

સદ્દ કહે સ્વામિ કછુ ખેહે', મેઘન કહિ સેવકકો લેહે',

ઇતને પ્રભુ ગિરિ ઉપર ખોલે, લાઈ નરો દૂધ અનખોલે.

(છંદ) ખોલી નરો ચહ પાહુને આયે તીનહી'કો ખેઠારિયે;

પ્રભુ કહત મોહે ખેર લાગત, લલી ચિત્ત ખિચારિયે.

લે ગઈ પય ખ્યાય આઈ, દેખ શ્રીવલ્લભ કહ્યો;

ખર્યો હે' કછુ હમે' દીજે, ખોલ પેહેલોહી ગહ્યો.

૧૫

દેખ નરો ખોલી હાં વારી, નામ દીજીયે ગર્વ પ્રહારી;

નામ દીનો પૂછી વે કહોં હે, કહિ પર્વતપર જાઓ તહાંહે,
(છંદ) તહાં દેખે પ્રાણપતિ તખ, હુલસિ હોઉ તન કુલહી.
વહી સમેં સુખ કહિ ન આવે, પંગુ ગતિ મતિ બુલહી.
હસિ કહોં સકુટુંબ આવો, નિકટરહી સેવા કરો;

માની વચન પ્રમાણ કીનો, સાસુરે દિશ પગ ધર્યો. ૧૬

કછુક દિન રહી સંગલે આયે, બસે અડલમેં નિજ હરખાયે;
સંવતપંદ્રહા સડસઠ આયો આસો વદી દ્વાદશી શુભ ગાયો.
(છંદ) ગાયો શ્રી ગોપીનાથજી, જળ જન્મ લીનો આયકેં.

જાનિ બલકો રૂપ હરખિત, દેતદાન બઢાયકે;

ફેરકેં ચરણાટ આયે, કછુક દિન રહેં જાનકે;

ધન્ય સંવત પંદ્રહા, ધન બહોતરા શુભ માન કે' ૧૭

પૌષ કૃષ્ણ નૌમી જળ આઈ, ઘર ઘર મંગલ હોત બધાઈ;
શ્રી વિકૃલનાથ જન્મ ભયો સુનિકે, કહત ફિરત આનંદ શુભ ગનિકે
(છંદ) આનંદ બાઢયો ચહું દિશા, છબિદેખ શ્રીવલ્લભ હસે;

ખેઉં કછુ મુસકાય ચિતયે, હોઉ હસન મેરે મન વસે.

તિલક મૃગમદ છિયો હરખિત, કહાંલોં શુભ ગાઈએ,

કૃપાતેં ઉગલિત નિજરસ, છિપત નાંહી છિપાઈએ. ૧૮

શ્રી ગોકુલમેં વાસ સુહાયો, રૂકિમણી પદ્માવતી પતિગાયો;
શ્રીગિરિવરધર જિનહીં છખીલો, શ્રીનવનીતપ્રિય અરવીલો.

(છંદ) પ્રિય શ્રી મધુરેશ શ્રી વિકૃલેશ શ્રી દારિકેશજી;

શ્રી ગોવર્દનધર શ્રી ગોકુલચંદ્રમા શ્રી મધુરેશજી.

શ્રી મહન મોહન અષ્ટ ઇંદિ વિધી, રમણ શ્રી વિકૃલનાથકે,

તાતકો ચિત્ત જાની સેવા, વિસ્તરી સખ સાથકે. ૧૯

પંદ્રહસેં સત્તાણું કાર્તિક, વિમળ દ્વાદશી મંગળ નિત ઢિગ,
પ્રથમ પુત્ર પ્રગટે શ્રી ગિરિધર, પટગુણ ધર્મીં ધર્મ ધુરંધર.

(છંદ) ધુરંધર ઐશ્વર્ય ગોવિંદ પંચદશ નન્યાનવે,

ઉર્જા શામલ અષ્ટમિ શુભ, ગુરુ સુદીન પ્રકટે જમે;

ઋતુ વિચિત્ર શ્રૃંગાર આશ્વિન, અસિત તેરસ બ્રાજહી;

શ્રી બાલકૃષ્ણજી મહા! પરાક્રમી, વેસુખ સોલે રાજહી. ૨૦

કવિસહ સુદિ સાતેં શ્રાંગોકુલપતી, યશ સ્વરૂપ માળા સ્થાપિત રતી;

સોંરહસેં અગ્યારહ કાર્તિક સિત, અર્ક બુધ રધુનાથ શ્રીસહિત.

(છંદ) હેતુ નિજ અભિધાન પ્રગટે, તાત આજ્ઞા માન કે;

તિથી કલા બુધ મધુ છઠ, વિમલ જ્ઞાન બખાંનકે.

શ્રી યદુનાથ પ્રકટે રહ્યો વિરહ શ્રી ઘનશ્યામ સ્વરૂપકે,

સહ કૃષ્ણ તેરસ રવિજ રિક્ષ, સત કળા શ્રીવિકૃલ ભુપકે. ૨૧

ભામિની, રાની, કમળા, બખાની, પારવતી, જાનકી, મહારાની;

કૃષ્ણાવતિ મિલિ સાતો કહાયે યહ અલૌકિક રૂપ મહા યે.

મહા અલૌકિક અગ્નિકુલ સખ અલૌકિક અષ્ટ છાપહે,

અલૌકિક સખ ભક્તજન જે, શરણ લોને આપહે;

યથામતિ કહુ બરનિઆઈ, બાનિયો યહ દાસ હેં;

શ્રી દ્વારકેશ નિરોધ માગે, યહી ફલકોં આસ હેં.

इति श्री मूल पुरुष संपूर्ण.

अथ श्री यमुनाष्टक.

नमामि यमुनामहं सकलसिद्धिहेतुं मुदा ।
 मुरारि पद पङ्क्तं स्फुरदमन्दरेणुत्कटात् ।
 तटस्थनवकाननप्रगटभेदपुष्पाग्रमुना ।
 सुरासुरसुपूजितः स्मरपितुः श्रियं भिन्नतीम् ॥ १ ॥
 कलिन्दगिरिभस्तके पतदमन्दपूरेज्ज्वला ।
 विद्यासगमनोद्वलसत् प्रकट गंडशैलौन्नता ॥
 सद्योपगतिहंतुरा समधिर्ददौलोकतामा ।
 मुकुन्दरतिवर्धिनी जयति पद्मनन्धोः सुता ॥ २ ॥
 भुवं भुवनपावनी मधिगतामनेकस्वनैः ।
 प्रियाभिरिव सेवितां शुक्लभयुर हंसाद्विभिः ॥
 तरंगभुजकंकणप्रकटमुक्तिवावाहका ।
 नितम्बतटसुन्दरीं नमत कृष्णतुर्यं प्रियाम् ॥ ३ ॥
 अनंतगुणभूषिते शिवविरंचिदेवस्तुते ।
 घनाघननिक्षे सदा ध्रुव पराशराभीष्टदे ।
 विशुद्धमथुरातटे सकलगोपगोपीवृते ।
 कृपाजलधिसंश्रिते भम मनः सुखं लावय ॥ ४ ॥
 यथा यरगुपद्म मुरारिपोः प्रियं लावुका ।
 सभागमनतोऽभवत् सकल सिद्धिदा सेवताम् ॥

तथा सहस्रतामियात् कमलज सपत्निवयद्धरि ।
 प्रियकलिनदया मनसि मे सदा स्थायीताम् ॥ ५ ॥
 नमोस्तु यमुने सदा तव अरित्रमत्यङ्गुतं ।
 न जातु यमयातना लवति ते पयः पानतः ।,
 यमोऽपिलगिनी सुतान्कथमुहन्ति दुष्टनपि ।
 प्रियो लवति सेवनात् तव हरेर्यथा गोपीकाः ॥ ६ ॥
 भूमास्तु तव सन्निधौ तनुनवत्वमेतावता ।
 न दुर्लभतमा रतिर्भूररिपौ मुकुन्दप्रिये ॥
 अतोस्तु तव दालना सुरधुनी परं संगमात् ।
 तवैव भुविकीर्तिता न तु कदापि पुष्टिस्थितैः ॥ ७ ॥
 स्तुतिं तव करोति कः कमलजसपत्नि प्रिये ।
 हरेर्यदनुसेवया लवतिसाप्यभामोक्षतः ॥
 धनं तव कथाधिका सकलगोपिकासंगमः ।
 स्मरश्चमज्जलागुलिः सकलगान्धर्वैः संगमः ॥ ८ ॥
 तवाष्टकमिदं मुदा पठति सुरसुते सदा ।
 समस्तदुरितक्षयो लवति वै मुकुन्दे रतिः ॥
 तथा सकलसिद्धयो मुररिपुश्च संतुष्यति ।
 स्वलावविजयो लवेद्वदति वल्लभः श्रीहरेः ॥ ९ ॥

इति श्रीमद्वल्लभाचार्य विरचितं श्रीयमुनाष्टकं संपूर्णम्.

અથ શ્રીયમુનાજીનાં ૪૦ પદ.

પદ ૧ જી. રાગ રામકલી.

પ્રિયસંગ રંગભરિ કરિ કલોલે; પિયં ૦

સખનકે સુખદેન, પીયસંગ કરત સેન;
ચિત્તમે તબ પરત ચેન, જમહી બોલે. પિયં ૦

અતિહી વિખ્યાત, સખ બાત ઇનકે હાથ;
નામ લેત કૃપા કરે અતોલે,
હરસકરિ પરસકરિ ધ્યાન હિયમે ઘરે;
સદા મજનાથ ઇનસંગ ડોલે. પિયં ૨

અતિહિ સુખકરન, દુઃખ સખનકે હરન,
એહી લીનો પરન દે ઝકેંલે;
એસી ચમુને બાન તુમ કરો ગુન ગાન;
રસિક પ્રિતમ પાએ નગ અમોલે. પિયં ૩

પદ ૨ જી.

શ્યામ સુખધામ જહાં નામ ઇનકે; સ્યામ ૦

નિશદિના પ્રાણુપતિ આયે હિયમે બસે;
એઈ ગાવે સુજશ ભાગ્ય તિનકે. સ્યામ ૧

ચેહિ જગમે સાર, કહત વારંવાર,
સખનકે આધાર, ધન નિર્ધનનકે;

લેત યમુને નામ દેત અલે પદ દાન;
રસિક પ્રિતમ પ્રિયા બસ જી ધનકે.

શ્યામ૦ ૨

પદ ૩ જી.

કહેત શ્રુતિસાર નિર્ધાર કરિકે.
ધન બિના કોન એસી કરે હે સખી;

કહેત૦

હરત દુઃખદંડ સુખકંઠ બરખે.
બ્રહ્મ સંબંધ જખ હોત યા જીવકો,

કહેત૦ ૧

તખહિં ધનકી ભુજા વામ ફરકે;
દોરિકરિ સોર કરી જાય પિયસોં કહે.
અતિહિ આનંદ મનમેંજી હરખેં.

કહેત૦ ૨

નામ નિર્મોલ નગ લે કોઈ ના શકે.
ભક્ત રાખત હિયે હાર કરકે;
રસિક પ્રિતમ જીકી હોત જાપર કૃપા,
સોઈ શ્રીયમુનાજીકો રૂપ પરખે.

કહેત૦ ૩

પદ ૪ થી.

નેનભરિ દેખિ અખ ભાતુ તનયા.
કેલિ પિયસોં કરે ભ્રમર તખહિં પરે;

નેન૦

અમજલ ભરત આનંદ મનયા.
ચલત ટેલી હોહિ, લેત પિયકો મોહી,
ધન બિના રહત નહિ, એક છિનયા.

નેન૦

રસિક પ્રિતમ રાસ કરત યમુના પાસ,
માનો નિર્ધાનકી હે જી ધનયા.

નેન. ૨

પદ ૫ મું.

શ્યામસંગ શ્યામઠ્ઠે રહિરિ શ્રીયમુને. શ્યામ૦
 સુરતશ્રમભિંદુતે સિંધુસી વહિ ચલી;
 માનો આતુર અલી રહી ન ભવને. શ્યામ૦ ૧
 કેટિ કામહિં વારો, રૂપ નેનન નિહારો,
 લાલ ગિરિધરન સંગ કરત રમને;
 હરખિ ગોવિંદ પ્રભુ નીરખી ઇનકી ઓર,
 માનો નવદુલહની આઈ ગોને. શ્યામ૦ ૨

પદ ૬ મું.

ચરણપંકજરેણુ શ્રી યમુનેજી દેની. ચરણ૦
 કલિયુગ જીવ ઉદારણુ કારન;
 કાટત પાપ અખધાર પેની. ચરણ૦ ૧
 પ્રાણપતિ પ્રાણસુત, આયે ભક્તન હિત,
 સકલ સુખકી તુમ હો જી સેની;
 ગોવિંદ પ્રભુ વિના રહત નહિ એક છિનું,
 અતિહિ આતુર ચંચલ જીનયની. ચરણ૦ ૨

પદ ૭ મું.

શ્રીયમુનાસી નાહી કેઉ ઓર દાતા. શ્રીય૦
 જો ઇનકી શરણુ જાતહે દોરીકે;
 તાહિકેં તીહિ છિનુ કરિ સનાથા. શ્રીય૦ ૧
 એહિ જીન ગાન રસખાન રસના,
 એક સહજ રસના કયેં ન દઈ બિધાતા;

ગોવિંદ પ્રભુ તન મન ધન વારને,
સખહિકો જીવન ઇનહીકેજી હાથા.

શ્રીય૦ ૨

પદ ૮ સુ.

શ્રી જમુના જસ જગતમેં જોઈ ગાવે.
તાકે આધીન બે રહત હેં પ્રાણપતિ;
નેન આર બેનમેં રસજી છેવે.
વેદ પુરાનકી ખાત ચહ અગમ હે.

શ્રીજ૦

શ્રીજ૦ ૧

પ્રેમકો લેદ કોઉ ન પાવે;
કહેત ગોવિંદ શ્રીજમુનેકિ જાપર કૃપા,
સોઈ શ્રીવલ્લભકુલ શરણ આવે.

શ્રીજ૦ ૨

પદ ૯ સુ.

ધાય કે જાય જો શ્રીયમુના તીરે.
તાકિ મહિમા અખ કહાંલગ બરનિયે,
જાય પરસત અંગ પ્રેમ નીરે.
નિશ દિના કેલિ કરત મનમોહન,
પિયાસંગ ભક્તનકી હે જી ભીરે;
છીતસ્વામી ગિરિધરન શ્રીવિકુલ,
ઇન બિના નેક નહિ ધરત ધીરે.

ધાય૦

ધાય૦ ૧

ધાય૦ ૨

પદ ૧૦ સુ.

જા મુખતેં શ્રીયમુને ચહ નામ આવે,
તાપર કૃપા કરેં શ્રીવલ્લભ પ્રભુ;
સોઈ શ્રીજમુનાજીકો લેદ પાવે.

જા મુ૦

જા મુ૦ ૧

તન મન ધન સખ લાલ ગિરિધરનકો,
 દેકેં ચરન જખ ચિત્ત લાવે,
 છીતસ્વામી ગિરિધરન શ્રી વિઠ્ઠલ;
 નેનન પ્રગટ લીલા દિખાવે.

જા મુ૦ ૨

પદ ૧૧ મું.

ધન્ય શ્રીયમુને નિધી દેનહારી.
 કરતા ગુનગાન અજ્ઞાન અઘ દૂર કરિ;
 જાય મીલવત પ્રિયા પ્રાનખ્યારી.
 જનકોઈ સંદેહ કરો બાત ચિત્તમેં ધરો,
 પુષ્ટિપંથ અનુસરો, સુખજી કરી;
 પ્રેમકે પુંજમેં, રાસ રસકુંજમે,
 તાહી રાખત રસરંગ ભારી.

ધન્ય૦ ૧

ધન્ય૦ ૨

યમુને ઓર પ્રાણ પતિ પ્રાણ ઓર પ્રાણસુત,
 ચહું જન જીવપર દયા બિચારી;
 છીતસ્વામિ ગિરિધરન શ્રી વિઠ્ઠલ,
 પ્રિતકે લીયે અખ સંગ ધારી.

ધન્ય૦ ૩

પદ ૧૨ મું.

ગુણ અપાર મુખ એક કહાંલો કહિયે,
 તને સાધન ભળે નામ શ્રીજમુનાજીકો;
 લાલગિરિધરનવરતખડિં પૈયે.
 પરમ પુનિત પ્રીતિકી રીતિ સખ જાનિકે,
 દૃઢ કરી ચરણ કમલ જી ગ્રહીયે;

ગુણ૦

ગુણ૦ ૧

છીતરવામિ ગિરિધરન શ્રી વિકૂલ.
એસી નિધિ છાંડી અળ કહાં જી જૈયે.

ગુણ૦ ૨

પદ ૧૩ મું.

ચિત્તમેં શ્રીજમુના નિશદિન જો રાખો.

ચિત્ત૦

લક્ષ્મકેવશ કૃપા કરતહે સર્વદા;

એસો શ્રીજમુનાજીકો હેજી સાખો.

ચિત્ત૦ ૧

જા મુખતેં શ્રીજમુને યહ નામ આવે,

સંગ કીજે અળ જાય તાકો;

ચતુર્ભુજદાસ અળ દેહેતહેં સખનસો.

તાતેં શ્રીજમુને જમુને જી લાખો.

ચિત્ત૦ ૨

પદ ૧૪ મું.

પ્રાણપતિ વિહરત શ્રીજમનાકૃલે,

પ્રાણ૦

લુપ્ધમકરદંડકે ભ્રમર જ્યેાં બસ લયે;

દેખી રવિઉદય માનો કમલ કુલે,

પ્રાણ૦ ૧

કરત ગુંજાર મુરલીજી લે સાંવરો,

સુનત પ્રજવધુ તન સુધિ જી ભૂલે,

ચતુર્ભુજદાસ જમુને પ્રેમસિંધુમે;

લાલગિરિધરન અળ હરખી ઝૂલે.

પ્રાણ૦ ૨

પદ ૧૫ મું.

વારંવાર શ્રીજમુને ગુણ ગાન કીજે.

વારં૦

એહી રસનાતેં જો નામરસ અમૃત;

ભાગ્ય જાકે હેં સોઈ જી પીજે.

વારં૦ ૧

લાતુતનયા હયઃ અતિહી કર્ણામયાઃ
 ઈનકી કરિ આસ અખ સદાઈ જીએ;
 ચતુર્ભુજદાસ કહે સોઈ પિયાપાસ રહે,
 જોઈ શ્રીજમુનાજીકે રસ જી બીજે.

વારં ૨

પદ ૧૬ મું.

હેતઠરી હેત શ્રીજમુને વાસ કુંજે.

હેત૦

જહાં નિસ વાસર રાસમેં રસિકવર,

કહાં લગ બરનિયે પ્રેમ પુંજે.

હેત૦ ૧

થકિત સરિતાનીર, થકિત ત્રજ વધુ ભીર;

કોઈ ન ધરત ધીર મુરલી સૂનીજે;

ચતુર્ભુજદાસ જમુને પંકજ ભાનિ,

મધુપકીનાઈ ચિત્ત લાય ગુંજે.

હેત૦ ૨

પદ ૧૭ મું.

ભકતપર કરી કૃપા શ્રીજમુને એસી.

ભકત૦

છાંડી નિજ ધામ વિશ્રામ ભૂતલ કિયો,

પ્રગટલીલા દિખાઈ જી તેસી.

ભકત૦ ૧

પરમ પરમારથ કરતહે સખનકોં,

હેત અહ્ભુત રૂપ આપ જેસી,

નંદદાસ થોં ભાનિ દહકરિ ચરણ અહે,

એક રસના કહા કહોં વિસેષી.

ભકત૦ ૨

પદ ૧૮ મું.

નેહ કારન શ્રીયમુને પ્રથમ આઈ,

નેહ૦

ભક્તકે ચિત્તકી વૃત્તિ સખ જાનહી;
તાહીતેં અતિહિં આતુર જી ધાઈ. નેહ૦ ૧
જાકે મન જેસી ઈચ્છા હતી તાહિકી,
તેસિહી આય સાધજી પૂજાઈ;

નંદદાસ પ્રભુ તાપર રીઝિ રહે.
જોઈ શ્રીયમુનાજીકે જસ જી ગાઈ. નેહ૦ ૨

પદ ૧૯ મું.

તાતેં શ્રીયમુને યમુને જી ગાવો. તાતેં૦
શેષ સહસ્ર મુખ નિશદિના ગાવત;
પાર નહિ પાવત તાહી પાવો. તાતેં૦ ૧

સકલ સુખ દેન હાર તાતેં કરો ઉચ્ચાર,
કહતહુ વારંવાર જીન બુલાવો; (યમુને બુલાવો.)
નંદદાસકી આસ શ્રીયમુને પુરન કરી,
તાતેં ધરી ધરી ચિત્ત લાવો.

પદ ૨૦ મું.

ભાગ્ય સૌભાગ્ય શ્રીયમુને જી દેઈ, ભાગ્ય૦
ખાત લૌકિક તજે પુષ્ટિ યમુને ભજે;
લાલ ગિરિધરનવર તખ મિલેઈ. ભાગ્ય૦ ૧

ભગવદ્દીસંગ કરી ખાત ઇનકી લહે,
સદા સાનિદિ રહે દેતી મેઈ;
નંદદાસ જાપર કૃપા શ્રીવલ્લભ કરે,
તાકે શ્રી યમુને સર્વસ્વ જો દેઈ. ભાગ્ય૦ ૨

પદ ૨૧ મું.

નામ મહિમા એસો જો જોનો,	નામ૦
મયોદાદિક કહે લૌકિક સુખલહે;	
પુષ્ટિકો પુષ્ટપથ નિશ્ચયે જાનો.	નામ૦ ૧
સ્વાતિ જલ ખુંદ જળ પરતહે જાહિમેં,	
તાહિમેં હોત તેસો જી વાનો;	
શ્રીયમુને કૃપા સિંધુ જાનિ, સ્વાતિ જલ બહુ માનિ,	
સુર ગુણ પુર કહાંલો બખાનો.	નામ૦ ૨

પદ ૨૨ મું.

ભક્તકોં સુગમ શ્રીયમુને અગમ ઓરેં,	ભક્ત૦
પ્રાતહી ન્હાત અથ જાત તાકે સકલ;	
જમ હું રહત તાહી હાથ જોરે.	ભક્ત૦ ૧
અનુભવિ બિના અનુભવ કહા જાનહી,	
જાકો પિયા નહિ ચિત્ત ચોરેં;	
પ્રેમકે સિંધુકો મરમ જાન્યોં નહિ,	
સુર કહે કહા ભયો દેહ જોરે.	ભક્ત૦ ૨

પદ ૨૩ મું,

ફલફલિત હોત ફલરૂપ યમુને,
 દેખીહું ના સુની તાહાંકી આપુની;
 તાકી ખાત કહો કેસે જી માને.
 તાહિકે હાથ નમોલ નગ દીજીયે;
 જોઈ નીકે કરી પરખી જાને,

સુર કહે કરતે દૂરિ બસિયે સદા;
શ્રીયમુનાજીકે નામ લિજે જી ધાને.

ફલ૦ ૨

પદ ૨૪ મું

શ્રીયમુને પતિ દાસકે ચિન્હ ન્યારે.

ભગવદીકે ભગવદસંગ મિલિરહે;

જાકે હીયે બસત પ્રાણ પ્યારે.

શ્રીય૦ ૧

ગુઢ યમુને ખાત સોઈ અખ જાનિયે,

જાકે મન મોહન નેનતારે;

સુર સુખસાર નીરધાર વે પાવહી,

જાપર હોય શ્રીવલ્લભ કૃપા રે.

શ્રીય૦ ૨

પદ ૨૫ મું.

૨ શ્રીયમુને રસખાનકે શીષ નાજીં,

એસી મહીમા જાની ભક્તકે સુખદાન,

જોઈ માગો સોઈ જી પાજી.

શ્રીય૦ ૧

પતિત પાવન કરન નામ લિનો તરન.

દ્રઢ કરિ ગ્રહી ચરન કહું ન જાજીં;

કુંભનદાસ લાલ ગિરિધરનમુખ નિરખત,

ચહિ ચાહત નહિ પલક લાઊં.

શ્રીય૦ ૨

પદ ૨૬ મું.

શ્રી યમુને અગનિત ગુન ગને ન જાઈ,

શ્રીય૦

યમુને તટ રેણુતે હોત હે નવિન તનુ;

ઇનકે સુખદેનકી મેં કરો બઠાઈ.

શ્રીય૦ ૧

ભકત માંગત જોઈ દેતહીં તીહીં છિનું,
સો એસી કો કરે પ્રણુ નિવાઈ;
કુંભનદાસ લાલ ગિરિધરનમુખ નિરખત;
કહો કેસે કરિ મન અઘાઈ.

શ્રીય૦ ૨

પદ ૨૭ મું

શ્રીયમુનેપર તન મન ધન પ્રાણુ વારો,
જાકી કીરતિ કોન અખ કહિસકે;
તાહી નેનનતે ન નેક ટારોં.

શ્રીય૦

શ્રીય૦ ૧

ચરન કમલ ધનકે જી ચિંતત રહોં;
નિશ દિના નામ મુખ તેં ઉચ્ચારોં;
કુંભનદાસ કહે લાલ ગિરિધરનમુખ,
ધનકી કૃપા ભઈ તખ નિહારોં.

શ્રીય૦

પદ ૨૮ મું.

ભક્તકી ઈચ્છા પુરન શ્રીયમુને જી કરતા.

ભક્ત૦

ખિના માગે હું દેત કહાંલોં કહોં હેત

જેસે કાહુકોં હોય ધરતા.

ભક્ત૦ ૧

શ્રીયમુના પુલિન રાસ પ્રજ વધુ લિયેં પાસ;

મંદ મંદહાસકર મનજી હરતા,

કુંભનદાસ લાલગિરિધરમુખ નિરખત.

યહી જીય લેખત શ્રીયમુનેજી ભરતા.

ભક્ત૦ ૨

પદ ૨૯ મું.

રાસરસસાગર શ્રીયમુને જી જાની,

બહેત ધારાતન પ્રતિષ્ઠિનું નૌતન.

રાખત અપને ઉરમાંબુ ઠાની.

રાસ૦ ૧

ભક્તકો સહિભાર, દેત બુ પ્રાનઆધાર,

અતિહી બોલત મધુર મધુરિબાની;

શ્રીવિઠ્ઠલગિરિધરનવર બસ કીચે,

કેનયેબત મહિમા બખાની.

રાસ૦ ૨

પદ ૩૦ સુ.

ભક્તપ્રતિપાલ જંબલ ટારે,

અપને રસરંગમે સંગ રાખત સદા,

સર્વદા ભેઈ શ્રીયમુને નામ ઉચ્ચારે

ભક્ત૦ ૧.

ઇનકી કૃપા અબ કહાંસગ બરનિચે,

જેસે રાખત જનની પુત્ર વારે.

શ્રીવિઠ્ઠલ ગિરિધરનસંગ વિહરત,

ભક્તકો એક છિન ના બિસારે.

ભક્ત૦ ૨

પદ ૩૧ સુ.

શ્રીયમુનાજીકો નામ લે સો સભાગી.

શ્રીય૦

ઇનકો સ્વરૂપકો સદા ચિંતન કરત;

કલ ન પરત જાય લેહ લાગી.

શ્રીય૦ ૧

પુષ્ટિમારગમરમ અતિહી દુર્લભ કરમ,

છાંડી સગરે પરમ પ્રેમભાગી;

શ્રી વિઠ્ઠલ ગિરિધરનએસી નિધિ;

ભક્તકોં દેત હે બિના માગી.

શ્રીય૦ ૨

પદ ૩૨ સુ.

કેાનપેંજાત શ્રીયમુને જી બરની;

સબહીકો મનમોહત મોહન;

સો પીયાકો મન હેજી હરની'

કેાન૦ ૧

ઇંનબિના એકછિન રહેત નહિ જીવન,

ધન્ય પ્રજયંદમન આનંદ કરની;

શ્રીવિકૃલ ગિરિધરન સહિત આયે;

ભકતકે હેત અવતાર ધરની,

કેાન૦ ૨

પદ ૩૩ સુ.

શ્રીયમુને તુમસી એક હો જી તુંમહી.

શ્રીય૦

કરિ કૃપા હરસ નિસવાસર દીજિએ;

તિહારે ગુન ગાનકો રહે ઉધમહિ.

શ્રીય૦

તિહારે પાયેતે સકલનિધિ પાવહી;

ચરણ કમલ ચિત્ત ભ્રમર ભ્રમહી,

કુણ્ણદાસની કહે કેાન યહ તપ કીયો,

તિહારે ઢીંગ રહેત હેં લતા દ્રુમહી.

શ્રીય૦ ૨

પદ ૩૪.

એસી કૃપા કીજે લીજીયે નામ;

એસી૦

શ્રીયમુને જગવંદની ગુણ ન જાત કહુ ગિનિ;

જિનકે એસે ધણી સુંદરશ્યામ.

એસી૦ ૧

હેત સંયોગરસ એસે પિયુ હેજી બસ,

સુનત તિહારો સુજસ પૂરે કામ;

કૃષ્ણદાસ કહે ભક્તિહિત કારને;
શ્રીયમુને એકછિન નહિ કરે વિશ્રામ;
પદ ૩૫ મુ.

એસી૦ ૨

શ્રીયમુનાકે નામ અઘ દૂરી ભાજે
જિનકે ગુન સુનનકે લાલગિરિધરનપિય
આય સનમુખ તાકે બિરાજે.

શ્રીય૦ ૧

તિહિછિનું કાજ તાકે સગરે સરે
ભય કે મિલત વ્રજ વધુ સમાજે;
કૃષ્ણદાસનિ કહે તાહિ અખ કોન કર;
બાકે ઉપર શ્રીયમુનેસી ગાજે.

શ્રીય૦૨

પદ ૩૬ મુ.

શ્રીયમુનાજીકે નામ તેઈજી લેહે,
જીનકી લગન લાગી નંદલાલસોં;
સર્વસ્વ દેકે નિકટ રહેહેં;

શ્રીય૦

શ્રીય૦

જિનહી સુગમ બાનિ વાત મનમેંજી માનિ,
બિના પહેચાંનિ કેસેંજી પેંચે;
કૃષ્ણદાસનિ કહે શ્રીયમુનેનામ નૌકા.
ભક્ત ભવસિંધુતેં ચોંહી તરિયે.

શ્રીય૦ ૨

પદ ૩૭ મુ.

શ્રીયમુનેકી આસ અખ કરતહેં દાસ
મન કર્મ બચન કર જોરી કે માગત,
નિશદિના રાખીએ અપનેજી પાસ.

શ્રીય૦

શ્રીય૦ ૧

જહાંપિય રસીકવર રસિકની રાધિકા,
 હોઉ જન સંગમિલિ કરત રાસ;
 હાસ પરમાનંદ પાચે અબ પ્રજયંદ
 દેખી સીરાને નેન મંદહાસ.

શ્રીય૦ ૨

પદ ૩૮ સું.

શ્રીયમુનેકે સાથ અબ ફિરતહે નાથ,
 ભક્તકે મનકે મનોરથ પુરન કરત;
 કહોંલોં કહિયે ઇનકી જુ ગાથ.
 વિવિધસિંગાર આભુખન પહેરેં,
 અંગ અંગ શોભા ખરની ન ભત;
 હાસ પરમાનંદ પાચે અબ પ્રજયંદ,
 રાખે અપને શરન બહે જુ ભત.

શ્રીય૦

શ્રીય૦ ૧

પદ ૩૯ સું.

શ્રીયમુને પિયકેં બસ તુમજુ કિને.
 પ્રેમકે ફંદતે અહિજુ રાખે નિકટ,
 એસે નિર્મોલ નગ મોલ લિને
 તુમજુ પઠાવત તહાં અબ ધાવત,
 તિહારે રસરંગમેં રહત ભીને;
 હાસ પરમાનંદ પાચે અબ પ્રજયંદ.
 પરમ ઉદાર શ્રીયમુનેજુ દીને,

શ્રીય૦

શ્રીય૦ ૧

શ્રીય૦ ૨

પદ ૪૦ સું.

શ્રીયમુને સુખકારની પ્રાણપતિકે.

શ્રીય૦

જીને ભુલીજાત પિયા તેને સુધિકરિદેત;

કહોંલોં કહિયે ઇનકેજી હિતકે.

શ્રીયમુ ૧

પિયસંગ ગાન કરે, ઉમંગી જો રસ ભરે,

દેત તારી કર લેત ઝટકે,

દાસ પરમાનંદ પાચે અખ વ્રજચંદ,

એહી જાનત સખ પ્રેમગતિકે.

શ્રીયમુ ૨

ઇતિ શ્રી યમુનાજીકે ૪૦ પદ સમાપ્ત.

ધોળ,

ધન્ય ધન્ય શ્રી યમુનાજી સુખદાઇમા. સેવકજનને સદા સુહાઇમા;
 સુંદર શ્યામ અંગે અતિ સાહેમા, નિરખતાં નીજ જનનાં મન મોહેમા.
 ભાલ વિશાળ કમળ હળ નયનમા, નાસિકા કિર કોકિલ કલણેનમા;
 બિંબથી અધિક અધર અરૂણાઇમા. કોમલ ગલ સ્થલ ઝલકાઇમા,
 દાડિમ બીજ હંત અતિ આપેમા, રતિપતિની મર્યાદા લોપેમા;
 બ્રહ્મટી ધનુષ કામનું રાજેમા, મસ્તક કેશ મધુપ સમ છાજેમા.
 નખશિખ સુંદર અતિ સુકુમારમા, વૈભવ બાઢ્યો અંગ અપારમા;
 તરણિ તનયા તરૂણ છે બાલમા, અંદ્ર મુખીને રૂપ રસાલમા.
 કૃપા કરી ક્ષિતિ ઉપર પધાર્યાંમા. અનેક પતિત જનને ઉદ્ધાર્યાંમા;
 કાલિંદિની કીર્તિ જગત વધારીમા, જળ અતિશિતળને સુખકારીમા.
 અનેક દેશને પાવન કરતાંમા, ચરણ શ્રી વ્રજમંડળમાં ધરતાંમા;
 તેણે કરી વૈભવ અતીશે વાઢ્યોમા, ભકતનો સકળ મનોરથ સાધ્યોમા.

બેઠ તટ હસ્ત કમળ છળી છાજેમા, લહેર તે કંકણરૂપ બિરાજેમા
 વાલુકા ચમકે ઝગમગ મોતીમા, માણેક હીરાની અતિ જ્યોતિમા,
 અંગ અંગ મુક્તાનાં આભણમા, તે તો જળપ્રુહીથી આવરણમા;
 સખિજીને સંગ ડોકીલા મોરમા, સારસ હંસને કીર ચકોરમા,
 ત્રિવિધ સમીર સમીપે ચાલેમા, તેતો ત્રિવિધ તાપને ટાળેમા;
 બેઠ તટ વૃક્ષલતા રહ્યાં કુડીમા, શાખાઓ જળ ઉપર રહી ઝુમીમા,
 અધિક સમીપ શ્રીવૃન્દાવનમા, કુંજે કુંજે સૌરભ સહિત સુમનમા,
 શિતળ સુગંધ સુખદ વહે નિરમા, તીર બેસે ઠોર ઠોર આભીરમા;
 રાણીજીના સૌભાગ્યનો નહિ પારમા, શાં શા કહું વૈભવતણા પ્રકારમા;
 પ્રભુજીના ગુહ રમણ મધ્યે પાતીમા, પ્રિતમસંગ સદા મહમાતીમા.
 સદા નિરંતર વ્રજપતિ ખેલેમા, રાણીજીને સદા નિકટ રંગ રેલેમા;
 હંપતિ શ્રમ જલસહિતવિહારમા, જલ મધ્ય કિંઠત વિવિધ પ્રકારમા.
 તેણે કરી શતઘણી શોભા બાઢીમા, રાણીજીનો મહિમા અતુલ અગાધેમા;
 જે જન સદા ધરે ચિત્ત ધ્યાનમા, તેહને પુષ્ટિતણું કરે દાનમા.
 વ્રજપતિ લીલા પ્રગટ દેખાડેમા, ચરણ કમળ રસ સ્વાદ ચખાડેમા;
 અષ્ટ મહા સિદ્ધિનું કરે દાનમા, ભાવે જે કરે અંબુ પાનમા.
 દર્શને સકળ આપદા ટાળેમા, ભક્તને અભય પદારથ આપેમા;
 એવું શ્રી મહારાણીજીનું રૂપમા, નખશિખ સુંદર પરમ અનુપમા.
 સદા બિરાજે શ્રી વ્રજની માંહેમા, નિત્યપ્રતિવિલસે વ્રજપતિ બાંહેમા
 પુષ્ટિ ભક્તની કરજે સારમા, કૃપા કરી ઉતારે ભવ પારમા.
 નિજ સેવક ને એ છે આશમા, સદા રાખે ચરણકમલની પાસમા.

ધોળ.

- હરનિશ હરશન દીજીયે. કલિંદબ્જ હરનિશ હરશન દીજીયે. ટેક.
 આળ પશુ બુદ્ધિમાં અજ્ઞાન છું પણ આપની,
 આ વિનતિ કરતાં મન ખડીજીયે. કલિંદબ્જ.૦ ૧
- જનુની પ્રકાર સ્નેહ જીવ ઉપર રાખતા
 મારા સાધન વિના તે આપ રીઝીયે. કલિંદબ્જ.૦ ૨
- ભક્તને ને ભક્તિ દાતા આપ ભવતારણિ;
 મા પ્રેમનો તે પંથ પતિજીયે, કલિંદબ્જ.૦ ૩
- મૈઘ શ્યામરૂપે આપ ભાનુની સુતા છો;
 આ કારણ એ શ્યામ સ્નેહ ભીજીયે. કલિંદબ્જ.૦ ૪
- પર્મ કૃપાળ આપ અધમ ઉદ્ધારની,
 મા પુષ્ટિરસ પાઓ તો કાંઈ પીજીએ. કલિંદબ્જ.૦ ૫
- નિજજન ધ્યાન માગે ચર્ણ કરમળનું,
 મા જેમ ઘૂત ખાંડ મધ્યે હીજીએ. કલિંદબ્જ.૦ ૬

શ્રી સર્વોત્તમ સ્તોત્ર.

- પ્રાકૃતધર્મોનાશ્રયમપ્રાકૃતનિખિલધર્મરૂપમિતિ
 નિગમપ્રતિપાદ્યં યત્તચ્છુદ્ધં સાકૃતિ સ્તૌમિ ॥ ૧ ॥
- કલિકાલતમચ્છન્નદૃષ્ટિવાદિદુષામપિ
 સંપ્રત્યવિષયસ્તસ્ય માહાત્મ્યં સમભૂદ્ભુવિ ॥ ૨ ॥
- હયયા નિજમાહાત્મ્યં કરિષ્યન્પ્રકટં હરિઃ
 વાણ્યા યદ્વા તદ્વા સ્વાસ્યં પ્રાદુર્ભૂતં, ચકાર હિ ॥ ૩ ॥

तद्वक्तमपि दुर्धर्षं सुधर्षं स्याद्यथा तथा	
तन्नामाष्टोत्तरशतं प्रवक्ष्याम्यभिलाषद्वयं	॥ ४ ॥
ऋषिरजिकुमारस्तु नाम्नां छन्दो जगत्पसा	
श्रीकृष्णस्य देवता यं धीमं कारुणिकः प्रभुः	॥ ५ ॥
विनियोगो भक्तियोगः प्रतिषंधविनाशने	
कृष्णधरामृतास्वादसिद्धिरत्र न संशयः	॥ ६ ॥
आनन्दः परमानन्दः श्रीकृष्णस्य कृपानिधिः	
दैवोद्धारप्रयत्नात्मा स्मृतिमात्रातिनाशनः	॥ ७ ॥
श्रीभागवतगुढार्थं प्रकाशनपरायणः	
साकारश्रद्धावादैकस्थापके वेदपारगः	॥ ८ ॥
मायाबाह्निराकर्ता सर्वबाह्निरासकृत	
भक्तितमार्गाब्जमार्तंडः स्त्रीशुद्राद्युद्धृतिक्षमः	॥ ९ ॥
अंगीकृत्यैव गोपीशवल्लीकृतमानवः	
अंगीकृतौ समर्थादो महाकाङ्क्षिको विभुः	॥ १० ॥
अद्वैतानन्दक्षेत्रं भोक्तारयस्त्रिवान्	
प्राकृतानुकृतिव्याजभोहितासुरमानुषः	॥ ११ ॥
वैश्वानरो वल्लभाब्जः सद्रूपो हितकृतसताम्	
जनशिक्षाकृते कृष्णभक्ति कृन्निभिलेखकः	॥ १२ ॥
सर्वलक्षणसंपन्नः श्रीकृष्णज्ञानदो गुडः	
स्वानन्दतुन्दिलः पद्मदलायतविद्योद्यनः	॥ १३ ॥
कृपाद्वृष्टिसंलुप्तहासहासीप्रियः पतिः	
देवदत्तपातसंलुप्तभक्तद्विद्वं भक्तसेवितः	॥ १४ ॥

सुभसेन्यो दुराराध्यो दुर्लभांघिसरोरुहः	
उग्रप्रतापो बाहूंसिंधु पूरिताशेषसेवकः	॥ १५ ॥
श्रीभागवतपीयूषसमुद्रमथनक्षमः	
तत्सारभूतरासस्त्रीभावपूरितविग्रहः	॥ १६ ॥
सान्निध्यमात्रदत्ताश्रीकृष्णप्रेमा विमुक्तिदः	
रासलीलैकतात्पर्यः कृपयैतत्कथाग्रहः	॥ १७ ॥
विरहानुभवैकार्थसर्वत्यागोपदेशकः	
भक्त्यायारोपदेष्टा य कर्ममार्गप्रवर्तकः	॥ १८ ॥
यागादौ भक्तिमार्गेकसाधनत्वोपदेशकः	
पूष्पांनंदः पूष्पाकामो बाहूपतिर्विष्णुधेश्वरः	॥ १९ ॥
कृष्णनाभसहस्रस्य वक्ता भक्तपरायणः	
भक्त्यायारोपदेशार्थनानावाक्यनिर्गमकः	॥ २० ॥
स्वार्थोज्ज्वलाभिलषाणुप्रियस्तादृशवेष्टितः	
स्वहासार्थं कृताशेषसाधनः सर्वशक्ति धृक्	॥ २१ ॥
भुवि भक्तिप्रयारैककृतेस्वान्वय कृतिपता	
स्ववशे स्थापिताशेषस्वमाहात्म्यः स्मर्याग्रहः	॥ २२ ॥
पतिव्रतापतिः पारलौकिकैहिकहानकृत्	
निगूढहृदयो नन्यभक्तेषुज्ञापिताशयः	॥ २३ ॥
उपासनादिमार्गातिमुग्धमोहनिवारकः	
भक्तिमार्गे सर्वमार्ग वैलक्षण्यानुभूतिकृत्	॥ २४ ॥
पृथक्शरण्यमार्गोपदेष्टा श्रीकृष्णहार्दवित्	
प्रतिक्षणनिर्गुणस्थलीलारम सु पूरितः	॥ २५ ॥

- તત્કથાશ્રિમયિતસ્તદ્વિસ્મૃતાન્યો મજપ્રિયઃ
 પ્રિયમજસ્થિતિઃ પુષ્ટિલીલાકર્તા રહઃપ્રિયઃ ॥ ૨૬ ॥
- ભકતેઽઞ્જાપૂરકઃ સર્વાજ્ઞાતલીલોઽતિમોહનઃ
 સર્વાસકતો ભકતમાત્રાસકતઃ પતિતપાવનઃ ॥ ૨૭ ॥
- સ્વયશોગાનસંહૃષ્ટહૃદયાંભોજવિષ્ટરઃ
 યશઃપીયુષલહરી ખલાવિતાન્યરસઃ પરઃ ॥ ૨૮ ॥
- લીલામૃતરસાદ્રોદ્રીકૃતાખિલશરીરભૃત્
 ઓવર્દ્ધનસ્થિત્યુત્સાહસ્તદલીલાપ્રેમપૂરતિઃ ॥ ૨૯ ॥
- યજ્ઞલોકતા યજ્ઞકર્તા ચતુર્વર્ગવિશારદઃ
 સત્યપ્રતિજ્ઞસ્ત્રિશુષ્ણાતીતો નયવિશારદઃ ॥ ૩૦ ॥
- સ્વકીર્તિવર્દ્ધનસ્તત્ત્વસૂત્રભાષ્યપ્રદર્શકઃ
 માયાવાદાખ્યતૂલાગ્નિધ્વંક્ષવાદનિરૂપકઃ ॥ ૩૧ ॥
- અપ્રાકૃતાઽખિલાકલ્પભૂષિતઃ સહજસ્મિતઃ
 ત્રિલોકીયવશ્વં ભૂમિભાગ્યં સહજસુંદરઃ ॥ ૩૨ ॥
- અશેષભક્તસંપ્રાર્થ્યચરણાબ્જરજોધનઃ
 ઇત્યાનંદનિધેઃ પ્રોક્તં નામ્નામખેતરશતમ્ ॥ ૩૩ ॥
- શ્રદ્ધાવિશુદ્ધબુદ્ધિયઃ પઠંત્યનુદિનં જનઃ
 સતદેકમનાઃ સિદ્ધિશુકતાં પ્રાપ્નોત્યસંશયઃ ॥ ૩૪ ॥
- તદ્વપ્રાપ્તૌવૃથામોક્ષસ્તદ્વાપ્તૌ તદ્ગતાર્થતા
 અતઃસર્વોત્તમં સ્તોત્રં જખ્યં કૃષ્ણરસાર્થિભિઃ ॥ ૩૫ ॥
- ૯૯ ઇતિ શ્રીમદ્ભિક્ષુમારપ્રોક્તં સર્વોત્તમં સ્તોત્રં સંપૂર્ણમ્, ૯૯

અથ શ્રી બાલબોધ ગ્રન્થ.

- નત્વા હરિં સદ્દાનન્દં, સર્વસિદ્ધાન્તવિગ્રહમ્
બાલપ્રબોધનાર્થાય, વદામિ સુવિનિશ્ચિતમ્ ૧
- ધર્માર્થકામમોક્ષાખ્યાઃ, ચત્વારૈર્થા મનીષિણામ્;
જીવેશ્વરવિચારેણ, દ્વિધા તે હિ વિચારિતાઃ
અલૌકિકાસ્તુ વેદોકતાઃ સાધ્યસાધનસંયુતાઃ
લૌકિકા ઋષિભિઃ પ્રોકતાઃ; તથૈવેશ્વરશિક્ષયા, ૩
લૌકિકાસ્તુ પ્રવક્ષ્યામિ, વેદનાદ્યા યતઃ સ્થિતાઃ
ધર્મશાસ્ત્રાણિ નીતિશ્ચ, કામશાસ્ત્રાણિ ચ ક્રમાત્, ૪
ત્રિવર્ગસાધકાનીતિ, ન તન્નિર્ણય ઉચ્યતે;
મોક્ષે ચત્વારિ શાસ્ત્રાણિ, લૌકિકે પરતઃ સ્વતઃ ૫
દ્વિધા દ્વે દ્વે સ્વતસ્તત્ર, સાંખ્યયોગૌ પ્રકીર્તિતૌ;
ત્યાગાત્યગવિભાગેન, સાંખ્યે ત્યાગઃ પ્રકીર્તિતઃ;
અહંતામમતાનાથે, સર્વથા નિરહં કૃતૌ;
સ્વરૂપસ્થૌ યદ્વા જીવઃ કૃતાર્થઃ સ નિગદ્યતે, ૭
તદર્થ પ્રક્રિયા કાચિત્પુરાણેડપિ નિરૂપિતા;
ઋષિભિર્બહુધા પ્રોકતા ક્ષલમેકમપ્રાહ્યતઃ
અત્યાગેયોગમાર્ગો હિ ત્યાગોડપિ મનસૈવહિ;
યમાદયસ્તુકર્તવ્યાઃ સિદ્ધે યોગે કૃતાર્થતા, ૯
પરાશ્રયેણ મોક્ષતુ દ્વિધા સોડપિ નિરૂચ્યતે;
બ્રહ્મા બ્રાહ્મણુતાં યાતસ્તર્હપેણ સુ સેવ્યતે, ૧૦

- ते सर्वार्था न आद्येन शास्त्रं किञ्चिद्दृष्टिरितम् ;
 अतः शिवश्च विष्णुश्च जगतो हितकारकौ, ११
 वस्तुनः स्थितिसंहारौ कार्यौ शास्त्रप्रवर्तकौ;
 अक्षैव तादृशं यस्मात् सर्वोत्तमक तयोदितौ. १२
 निर्दोषं पूर्णं गुण्यता तत् शास्त्रे तयोः कृता;
 भोगभोक्ष इवेहातुं, शक्तौ द्वावपि यद्यपि. १३
 भोगः शिवेन भोक्षस्तु, विष्णुनेति विनिश्चयः
 लोकेऽपि यत्प्रबुर्बुक्ते तन्न यच्छति कर्हिञ्चित्, १४
 अतिप्रियाय तदपि, दीयते क्वचिदेव हि;
 नियतार्थप्रदानेन तदीयत्वं तदाश्रयः १५
 प्रत्येकं साधनं यैतद् द्वितीयार्थे महान् भ्रमः
 एवाः स्वभावतो दुष्टा देषाभावाय सर्वदा. १६
 श्रवणादि ततः प्रेम्णा, सर्वं कायं हि सिद्धयति;
 भोक्षस्तु सुखलो विष्णुर्भोगश्च शिवतस्तथा. १७
 समर्पणेनात्मनो हि, तदीयत्वं लवेद् भुवम्;
 अतदीयतया आपि केवलश्चेत्समाश्रितः १८
 तदाश्रयतदीयत्वं पुद्ध्यै किञ्चित्समाश्रयेत्;
 स्वधर्ममनुतिष्ठन् वै भारद्वागुष्यमन्यथा, १९
 हत्येवं कथितं सर्वं नैतद् ज्ञाने भ्रमः पुनः
 ॥ इति श्रीमद्ब्रह्मसूत्रार्थं विरचितो बालयोगधर्मग्रन्थसंपूर्णम् ॥

अथ श्री सिद्धान्त मुक्तावली ग्रन्थ.

- नःवा हरिं प्रवक्ष्यामि स्वसिद्धान्तविनिश्चयम्;
कृष्णसेवा सदा कार्या मानसी सा परा भता, १
- येतस्तत्प्रवण्यं सेवा तत्सिद्धयै तनुवित्तनः
ततःसंसारदुःखस्य निवृत्तिर्प्रह्लादभोधनम्. २
- परं प्रह्लादं तु कृष्णो हि सन्निहःनन्दकं प्रहत्;
द्विद्विषं तद्धि सर्वं स्यात् ऐकं तस्माद्विलक्षणम्. ३
- अपरं तत्र पूर्वस्मिन् नू वाङ्मनो जडुष्टा जगुः
भायिकं सगुण्यं कार्यं स्वतन्त्रं येति नैकधा. ४
- तदेतत्प्रकारेण भवतीति श्रुतेर्मतम्;
द्विद्विषं अपि गंगावद् ज्ञेयं सा जलद्विषिणी. ५
- भाडात्म्यसंयुता नृणां सेवतां लुप्तिमुक्तिदा;
भर्यादाभार्गविधिना तथा प्रह्लापि पुण्यताम्; ६
- तत्रैव देवताभूतिर्लोक्या या दृश्यते क्वचित्;
गंगायां च विशेषेण प्रवाहालेहपुद्गले. ७
- प्रत्यक्षा सा न सर्वेषां प्राकाम्यं स्यात्तया जले;
विहितान्य क्लृप्तास्तद्धि प्रतीत्यापि विशिष्यते. ८
- यथा जलं तथा सर्वं यथा शक्ता तथा प्रहत्;
यथा देवी तथा कृष्णः तत्राग्रे तद्विहोम्यते. ९
- जगत्तु त्रिविधं प्रोक्तं प्रह्लाविष्णुशिवास्ततः
देवता रूपवत्प्रोक्ताः प्रह्लाणीत्यं हरिर्मतः १०
- काम्यारस्तु लोकेऽस्मिन् प्रह्लाद्विषयो न आन्यथा;

- પરમાનંદરૂપે ત કૃષ્ણે સ્વાત્મનિ નિશ્ચયઃ ૧૧
- અતસ્તુ બ્રહ્મવાદેન કૃષ્ણે બુદ્ધિર્વિધીયતામ્;
- આત્મનિ બ્રહ્મરૂપે તુ છિદ્રા વ્યોમનીવ ચેતનાઃ ૧૨
- ઉપાધિનાશે વિજ્ઞાને બ્રહ્માત્મત્વાવબોધનેઃ
- ગંગાતીરસ્થિતો યદ્વદેવતાં તત્ર પશ્યતિ; ૧૩
- તથા કૃષ્ણં પરં બ્રહ્મ સ્વસ્મિન્ જ્ઞાની પ્રપશ્યતિ;
- સંસારી યસ્તુ ભજતે સ દૂરરથો યથાતથા. ૧૪
- અપેક્ષિતજલાદીનામભાવાત્તત્ર દુઃખભાકઃ ;
- તસ્માન્કૃષ્ણમાર્ગસ્થો વિમુક્તઃ સર્વલોકતઃ ૧૫
- આત્માનંદ સમુદ્રસ્થ કૃષ્ણમેવ વિચિંતયેત્ ;
- લોકાર્થી ચેદ્ ભજેત્કૃષ્ણં કિલ્પેતો ભવતિ સર્વથા. ૧૬
- કિલ્પેતોપિ ચેદ્ ભજેત્કૃષ્ણં લોકો નશ્યતિ સર્વથા;
- જ્ઞાનાભાવે પુષ્ટિમાર્ગી તિષ્ઠેત્પૂજેત્સવાદિપુ. ૧૭
- મર્યાદાત્થસ્તુ ગંગાયાં શ્રીભાગવત તત્પરઃ
- અનુગ્રહઃ પુષ્ટિમાર્ગે નિયામક ઇતિ સ્થિતિઃ ૧૮
- ઉભયોસ્તુ કેમેણૈવ પૂર્વોક્તૈવ ફલિષ્યતિ;
- જ્ઞાનાધિકો ભક્તિમાર્ગ એવં તસ્માન્નિરૂપિતઃ ૧૯
- ભક્ત્યભાવે તુ તીરરથો યથા દુષ્ટૈઃ સ્વકર્મભિઃ
- અન્યથા ભાવમાપન્નસ્તસ્માન્સ્થાનાસ્થ નશ્યતિ. ૨૦
- એવં સ્વશાસ્ત્રસર્વસ્વં મયા શુભં નિરૂપિતમ્ ;
- એતદ્ બુધ્વા વિમુચ્યેત પુરૂષઃ સર્વં સંશયાત્. ૨૧
- હી ! શ્રીમદ્બ્રહ્માચાર્ય વિરચિતા શ્રી સિદ્ધાંતમુક્તાવલી સમાપ્તમ્.

અથ શ્રી પુષ્ટિપ્રવાહમર્યાદાભેદ ગ્રન્થ.

- પુષ્ટિપ્રવાહમર્યાદા વિશેષેષુ પૃથક્ પૃથક્
 અવદેહક્રિયાભેદઃ પ્રવાહેષુ ફલેન ચ.
 વક્ષ્યામિ સર્વસંદેહા ન ભવિષ્યંતિ ચચ્છતે;
 ભક્તિમાર્ગસ્ય કથનાત્પુષ્ટિરસ્તીતિ નિશ્ચયઃ ૨
- દ્વો ભૂતસર્ગાવિત્યુકતેઃ પ્રવાહો-પિ વ્યવસ્થિતઃ
 વેદસ્ય વિદ્યમાનત્વાન્મર્યાદાપિ વ્યવસ્થિતા.
 કશ્ચિદેવ હિ ભક્તો હિ યો મહ્ભક્ત પ્રતીગ્ણાત,
 સર્વત્રોત્કર્ષકથનાત પુષ્ટિરસ્તીતિ નિશ્ચયઃ ૪
- ન સર્વોત્તમઃ પ્રવાહાદિ ભિન્નો વેદાચ્ચ ભેદતઃ
 યદ્વાયસ્યેનિ વચનાન્નાહં વેદેરિતીરણાત.
 માર્ગેકત્વેડપિ ચેદંત્યે તનુ ભક્ત્યાગમો મતો;
 ન તદુક્તં સૂત્રતો હિ ભિન્નો યુક્ત્યા હિ વૈદિકઃ ૬
- અવદેહકૃતિનાં ચ ભિન્નત્વં નિત્યતા. શ્રુતઃ
 યથા તદ્વત્ પુષ્ટિમાર્ગે દ્વયોરપિ નિષેધતઃ
 પ્રમાણભેદાદ્ભિન્નો હિ પુષ્ટિમાર્ગો નિરૂપિતઃ
 સર્વભેદં પ્રવક્ષ્યામિ સ્વરૂપાંગ ક્રિયાયુતમઃ;
 ઈચ્છામાત્રેષુ મનસા પ્રવાહં સુષ્ટવાન્હરિઃ
 વચસા વેદમાર્ગે હિ પુષ્ટિં કાચેન નિશ્ચયઃ ૮
- મૂલેચ્છાતઃ ફલં લોકે વેદોક્તં વૈદિકેડપિચ;
 કાચેન તુ ફલં પુષ્ટૌ ભિન્નેચ્છાતોપિ નૈકતા,
 તાનહં દ્વિષતો વાક્યાદિભિન્ના અવાઃ પ્રવાહિણુઃ ૧૦

अत एवेतरो लिन्ना सांता मोक्षप्रवेशतः	११
तस्मान्ज्वाः पुष्टिभार्गे लिन्ना एव न संशयः	
लगवद्रूपसेवार्थं तत्पुष्टिर्नान्यथा भवेत्.	१२
स्वर्गपेक्षावतारेणु लिङ्गेन य गुण्येन य;	
तारतम्यं न स्वर्गपे द्देहे वा तत्क्रियासुवा.	१३
तथ.पि यावता कार्यं तावत्तस्य करोति हि;	
ते हि द्विधा शुद्धमिश्र लेहान्मिश्रा स्त्रिधा पुनः	१४
प्रवाहाद्विविधेन लगवत्कार्यं सिद्धये;	
पुष्ट्या विमिश्राः सर्वज्ञाः प्रवाहेषु क्रियारताः	१५
भर्यादया गुण्यज्ञास्ते शुद्धाः प्रेम्ण्यति दुर्लभाः	
एवं सर्गस्तु तेषां हि इदं त्वत्र निरूप्यते.	१६
लगवानेव हि इदं स यथाविर्भावेद् भुवि;	
गुण्यस्वर्गपक्षेदेन तथा तेषां इदं भवेत्.	१७
आसक्तौ लगवानेव शापं द्वापयति क्वचित्;	
अङ्कशेड्यवा लोके तन्भार्गं स्थापनाय हि.	१८
न ते पाषाणतां यांति न य रोगाद्युपद्रवाः	
महानुभावाः प्रायेण शास्त्रं शुद्धत्वेतये.	१९
लगवत्तारतम्येन तारतम्यं लज्जन्ति हि;	
वैद्विक्त्वं लौकिकत्वं क्षापयत्युत्तेषु नान्यथा.	२०
वैष्णवत्वं हि सङ्गं ततोऽन्यत्र विपर्ययः	
संभन्धिनस्तु ये ज्वाः प्रवाहस्थास्तथा परे.	२१
अर्षाणीशण्डवाभ्यारते ते सर्वे सर्ववर्त्मसु;	

क्षणात्सर्वत्वमायांति रुचिस्तेषां न कुत्रचित्.	२२
तेषां क्रियानुसारेण सर्वत्र सकलं द्रवम्.	
प्रवाहस्थान्प्रवक्ष्यामि स्वर्पांगक्रियायुताम्	२३
अवास्ते ह्यायुराः सपे' प्रवृत्तिं येति वक्ष्णिताः	
ने य द्विधा प्रकीर्त्यन्ते ह्यज्ञादज्ञविबोद्धतः	२४
दुर्ज्ञास्ते भगवत्प्रोक्तता ह्यज्ञास्ताननु ये पुनः	
प्रवाहेऽपि समागत्य पुष्टिस्थरैर्न युज्यते.	२५
सोऽपि तैस्तत्कुले जातः कर्मणा ज्ञयते यतः	
अनिश्रीमद्वल्लभाचार्यं विरचित पुष्टिप्रवाहमर्यादालेखं समाप्तम्.	

अथ श्रीसिद्धान्त रहस्य ग्रन्थ.

आवणुस्यामलै पक्षे ऐकादश्यां भटानिशि;	
साक्षाद्भगवता प्रोक्तं तदक्षरश उच्यते.	१
अहमसंघ'धकरणात्सर्वेषां देह अवयोः	
सर्व'होषनिवृत्तिर्हि होषाः प'यविधाः स्मृताः	२
सहज देशकालोत्था लोकवेदनिर्पिताः	
संयोगजः स्पर्शजश्च न मन्तव्याः कथंचन.	३
अन्यथा सर्व'होषाणुं न निवृत्तिः कथंचन;	
असमर्पितवस्तुनां तरमाद्वर्जनमाचरेत्	४
निवेदिलीः समर्प्यैव सर्व'कुर्याद्विहित स्थितिः	
न मतं देवदेवस्य सामिलुकतं समर्पणम्.	५
तस्माद्वाहौ सर्व'कार्ये' सर्ववस्तु समर्पणम्;	

दत्तापकारवचनं तथा य सकलं हरिः
 न आह्वयमिति वाक्यं हि निम्न मार्गपरं मतम्;
 सेवकानां यथा लोके व्यवहारः प्रसिद्धयति. ७
 तथा कार्यं समर्थैव सर्वेषां प्रकृता ततः
 गंगात्वं सर्वदोषाणां गुणदोषादिवर्णना.
 गंगात्वेन निरूप्या स्यात्तद्वदत्रापि यैव हि. ८
 धृतिश्रीमद्रत्नभायार्थं विरचितं श्री सिद्धान्तरहस्यं संपूर्णम्.

अथ श्री नवरत्नस्तोत्रम्.

चिन्ता कापि न कार्या निवेदितात्मात्मः कदापीति;
 लज्जानपि पुष्टिस्थो न करिष्यति लौकिकीं य गतिम्. १
 निवेदनं त स्मर्त्तव्यं सर्वथा तादृशैर्जनैः
 सर्वेश्वरस्य सर्वात्मा निवेद्यताः करिष्यति. २
 सर्वेषां प्रभुसम्बन्धो न प्रत्येकमिति स्थितिः
 अतोऽन्यविनियोगेऽपि चिन्ता आ स्वस्य सोऽपिचेत्. ३
 अज्ञानादथवा ज्ञानात्कृतमात्मनिवेदनम्;
 येः कृष्णसात् कृतप्राणस्तेषां का परिदेवना. ४
 तथा निवेदने चिन्ता त्याज्या श्रीपुरुषोत्तमे;
 विनियोगेपि सा त्याज्या समर्थो हि हरिः स्वतः ५
 लोके स्वास्थ्यं तथा वेदे हरिस्तु न करिष्यति;
 पुष्टिमार्गस्थितो यस्मात् सक्षिणो लवताऽपिदाः ६
 सेवाकृतिशुद्धैराज्ञाभाधनं वा हरीच्छया;

અતઃસેવાપરં ચિત્તં વિધાય સ્થીયતાંસુખમ્.	૭
ચિત્તોદ્દેગં વિધાયાપિ હરિચંદ્રત્કરિષ્યતિ;	
તથૈવ તમ્ય લીલેતિ મત્ના ચિંતાં કૃતં ત્યજેત્	૮
તસ્માત્સર્વાત્મના નિત્યં શ્રીકૃષ્ણુઃશરણુંમમ;	
વહ્નિરેવં સતતં સ્થેયમિત્યેવ મે મતિઃ	૯
ઘતિ શ્રીમદ્દક્ષિણાચાર્યં વિરચિતં નવરત્નસ્તોત્રં સંપૂર્ણમ્.	

અથ અંત કરુ પ્રબોધ ગ્રન્થ.

અન્તઃકરણ મદ્રાકયં સાવધાન તયા શૃણુ;	
કૃષ્ણાત્ પરં નાસ્તિ દેવં વસ્તુતો દોષવર્જિતમ્.	૧
ચાંડાલી ચેદ્ રાજપત્નિ જાતા, રાજા ચ માનીતા,	
કદાચિદ્દપમાનેડપિ મૂલતઃ કા ક્ષતિર્ભવેત્	૨
સગર્ભણાદહં પૂર્વંમુત્તમઃ કિં સદા સ્થિતઃ	
કા મમાધમતા ભાવ્યા પશ્ચાત્તાપો યતો ભવેત્.	૩
સત્યસંકટપનો વિષ્ણુર્નાન્યથા તુ કરિષ્યતિ;	
આજેવ કાર્યા સતતં સ્વામિદ્રોહોડન્યથા ભવેત્	૪
સેવકસ્ય તુ ધર્મોયં સ્વામી સ્વસ્ય કરિષ્યતિ,	
આજ્ઞા પૂર્વં તુ યા જાતા ગંગાસાગરસંગમે.	૫
યાપિ પશ્ચાન્મધુવને ન કૃતં તદ્ દ્વયં મયા,	
દેહદેશપરિત્યાગસ્તૃતીયો લોકગોચરઃ	૬
પશ્ચાત્તાપઃ કથં તત્ર સેવકોડહં ન ચાન્યથા;	
લૌકિકપ્રભુવત્કૃષ્ણો ન દ્રષ્ટવ્યઃકથંચન.	૭

સર્વં સમર્પિતં ભક્ત્યા કૃતાર્થોડસિ સુખી ભવ,
 પ્રૌઢાપિ દુહિતાં ચદ્રત્સ્નેહાન્ન પ્રેખ્યતે વરે. ૮
 તથા દેહે ન કર્તવ્યં પરસ્તુષ્ઠિ નાન્યથા,
 લોકવચ્ચેત્સ્થિતિર્મે સ્થાતિકં સ્થાદિતિ વિચારય. ૯
 અશક્યે હરિરેવાસ્તિ મોહં મ.ગાઃ કથચન
 ઇતિ શ્રીકૃષ્ણહાસસ્ય વહ્નભસ્ય હિતં વચઃ ૧૦
 ચિત્તં પ્રતિ યદ્દાકણ્યં ભક્તો નિશ્ચિંતતાં પ્રજેત,
 ઇતિ શ્રીમદ્વહ્નભાચાર્યં વિરચિતં “ અન્તઃકરણપ્રબોધ ”
 ગ્રન્થ સમાપ્તમ્

અથ શ્રી વિવેકધૈયાશ્રય ગ્રન્થ.

વિવેકધૈયે સતતં રક્ષણીયે તથાશ્રયઃ
 વિવેકસ્તુ હરિઃ સર્વં નિજેન્દ્રિયાતઃ કરિષ્યતિ. ૧
 પ્રાર્થિતે વા તતઃકિં સ્યાત્ સ્વામ્યભિપ્રાય સંશયાત્,
 સર્વં તસ્ય સર્વં હિ સર્વસામર્થ્યમેવ ચ ૨
 અભિમાનશ્ચ સંત્યાજ્યઃ સ્વામ્યધિનાત્વ ભાવનાત્,
 વિશેષતશ્ચેદ્દાજ્ઞા સ્થાદ્ અન્તઃકરણગોચરઃ ૩
 તદ્દા વિશેષગત્યાદિ ભાવ્યં ભિન્નં તુ દેહિકાત્,
 આપદ્ગત્યાદિકાર્યેષુ હઠંરત્યાજ્યશ્ચ સર્વથા. ૪
 અનાગ્રહશ્ચ સર્વં ધર્માધર્માગ્રદર્શનમ્,
 વિવેકોડયં સમાખ્યાતો ધૈર્યં તુ વિનિરૂપ્યતે. ૫
 ત્રિદુઃખસહનં ધૈર્યમામૃતેઃ સર્વતઃ સદ્ધા,
 તકવત્ દેહવત્ ભાવ્યં જડવત્ ગોપભાયવત્. ૬

પ્રતિકારો યદ્વચ્છાતઃસિદ્ધએન્નાઅદ્ધી ભવેત્	
ભાર્યાદીનાં તથાડન્યેષામમતશ્ચાક્રમં સહિત્.	૭
સ્વયમિન્દ્રય કાર્યાણિ કાયવાહ્ મનસા ત્યજેત્,	
અશુરેણાપિ કર્તવ્યં સ્વગ્યાસામથ્યં ભાવનાત્	૮
અશક્યે હરિરેવાસ્તિ સર્વમાશ્રયતો ભવેત્,	
એતત્સહન મત્રોક્તમાશ્રયો તો નિરૂયતે	૯
એહિકે પારલોકે ચ સર્વથા શરણું હરિઃ	
દુઃખહાનૈઃ તથા પાપે ભયે કામાદ્યપરણુ.	૧૦
ભક્તત્રોહે ભક્ત્યભાવે ભક્તોચ્ચાતિક્રમે કૃતે,	
અશક્યે વા સુશક્યે વા સર્વથા શરણું હરિઃ	૧૧
અહંક રકૃતે એવ પેપ્યપોપણુ રક્ષણુ,	
પોપ્યાનિક્રમણુ એવ તથાન્તેવાસ્યતિક્રમે.	૧૨
અલોકિકમનઃ સિદ્ધા સર્વાથે શરણું હરિઃ	
એવં ચિત્તે રાદા ભાવ્યં વાચા ચ પરિકીર્તયેત્	૧૩
અન્યસ્ય ભજનં તત્ર સ્વતો ગમનએવ ચ,	
પ્રાર્થનાકાર્યમાત્રેડપિ તતોડન્યત્ર વિવર્જયેત્	૧૪
અવિશ્વાસો ન કર્તવ્યઃ સર્વથા ગાઘકસ્તુ સઃ	
અદ્વાત્ર ચાતકો ભાવ્યો પ્રાપ્ત સેવેત નિર્મમઃ	૧૫
યથાકથંચિત્કર્યાણિ કુર્યાદુચ્ચાવચાન્યપિ,	
કિં વા પ્રોકતેન બહુના શરણું ભાવયેદ્દરિમ્.	૧૬
એવમાશ્રયણું પ્રોકત સર્વેષાં સર્વદાહિતમ,	
કલૌ ભક્ત્યાદિમાર્ગો હિ દુઃસાધ્યા ઇતિમે મતિઃ	૧૭

॥ ઇતિ શ્રીમદ્દલભાચાર્ય વિરચિત “વિવેક
ધૈર્યાશ્રય” ગ્રન્થ સમાપ્તમ્ ॥

અથ શ્રી કૃષ્ણાશ્રયઃ

સર્વમાર્ગેષુ નષ્ટેષુ કલો ચ ખલધર્મિભિઃ;	
પાખંડપ્રચુરે લોકે કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ.	૧
મ્લેચ્છાકાંતેષુ દેશેષુ પાર્ષ્વકનિલયેષુ ચ	
સત્પીડાવ્યથ લોકેષુ કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ.	૨
ગંગાદિતીર્થં વર્ષેષુ દુષ્ટૈરેવાવૃતેષ્વિહ;	
તિરોહિતાદિદેવેષુ કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ.	૩
અહંકારવિમૂઢેષુ સત્સુ પાપાનુવર્તિષુ,	
લાલપૂમર્થચત્નેષુ કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ.	૪
અપરિજ્ઞાનનષ્ટેષુ મત્રેષ્વત્રયોગિષુ;	
તિરોહિતાર્થદેવેષુ કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ.	૫
નાનાવાદવિનષ્ટેષુ સર્વકર્મવ્રતાદિષુ	
પાખંડકપ્રચત્નેષુ કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ.	૬
અભિલાદિદોષાણાં નાશકો ડનુભવે સ્થિતઃ	
જ્ઞાપિતાખિલમાહાત્મયઃ કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ.	૭
બ્રાહ્મતાઃ સકલા દેવા ગણિતાન્દકં પ્રહત્ :	
પૂર્ણાનંદો હરિસ્તસ્માત્કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ.	૮
વિવેકધૈર્મ્યભક્ત્યાદિરહિતસ્ય વિશેષતઃ	
પાપાસકત સ્ય દીનસ્ય કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ	
સર્વે સામર્થ્યસહિતઃ સર્વત્રૈવાખિલાર્થકૃત્ :	૯
શરણસ્થસમુદ્ધારં કૃષ્ણં વિજ્ઞાપયામ્યહમઃ	૧૦
કૃષ્ણાશ્રયમિહં સ્તોત્રં ચઃ પઠેત્કૃષ્ણસન્નિધૌ;	

તસ્યાશ્રયો ભવેત્કૃષ્ણ ઇતિ શ્રીવલ્લભોપ્રવીત્. ૧૧
 ॥ ઇતિ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચિતં શ્રીકૃષ્ણાશ્રય સ્તોત્રં સંપૂર્ણં ॥

અથ ચતુઃ શ્લોકી.

સર્વદા સર્વભાવેન ભજનીયો મળધિપઃ
 સ્વસ્યાયમેવ ધર્મો હિ નાન્યઃ ક્વાપિ કદાચન ॥ ૧ ॥
 એવં સદા સ્મ કર્તવ્યં સ્વયમેવ કરિષ્યતિ
 પ્રભુઃ સર્વસમર્થો હિ તતો નિશ્ચિન્તતાં મજેત્. ॥ ૨ ॥
 યદિ શ્રીગોકુલાધીશે ધૃતઃ સર્વાત્મના હૃદિ
 તતઃ કિમપરં બુદ્ધિ લૌકિકૈર્વૈદિકૈરપિ, ॥ ૩ ॥
 અતઃસર્વાત્મના શશ્વદ્ગોકુલેશ્વર પાદયોઃ
 સ્મરણં ભજનં ચાપિ ન ત્યાજ્યમિતિ મે મતિઃ ॥ ૪ ॥
 ॥ ઇતિશ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચિતા ચતુઃશ્લોકી સંપૂર્ણમ્ ॥

અથ ભક્તિવર્દિની ગ્રન્થ.

યથા ભક્તિઃ પ્રવૃદ્ધા સ્યાત્ તથો પાથો નિરૂપ્યતે
 બીજ ભાવે દૃઢે તુસ્યા ત્યાગાચ્છૂવણ કીર્તનાત્. ૧
 બીજદાઢ્યપ્રકારસ્તુ ગૃહે સ્થિત્વા સ્વધર્મતઃ
 અવ્યાવૃત્તોભજેત્કૃષ્ણં પૂજયા શ્રવણાદિભિઃ. ૨
 વ્યાવૃત્તોપિ હરૌ ચિત્તં શ્રવણાદૈઃ ચતેત્સદા,
 તતઃ પ્રેમ તથા સક્તિર્વ્યસનં ચ યદા ભવેત્. ૩
 બીજં તદુચ્યતે શાસ્ત્રે દૃઢં યન્નાપિ નશ્યતિ,
 સ્નેહાદ્રાગવિનાશઃ સ્યાદ્દાસકત્યા સ્યાદ્ ગૃહાદિયઃ. ૪

ગૃહસ્થાનાં બાધકત્વમનાત્મત્વં ચ ભાસતે, ચદ્વા સ્યાદ્ વ્યસનં કૃષ્ણે કૃતાર્થઃ સ્યાર્ત્તદૈવ હિ,	૫
તાદૃશસ્યાપિ સતતં ગૃહસ્થાનં વિનાશકમ્, ત્યાગં કૃત્વા યતેધસ્તુ તદ્વર્થાયૈકમાનસઃ	૬
લભતે સુદ્રઢાં ભક્તિં સર્વતો ડ્યધિકાં પરામ્, ત્યાગે બાધકભૂયસ્ત્વં દુઃસંસર્ગોત્તથાન્નતઃ	૭
અતઃસ્થેયં હરિસ્થાને તદ્વિઘ્નૈઃસદ્ તપરેઃ અદૂરે વિપ્રકર્ષે વા યથા ચિત્તં ન દુષ્યતિ,	૮
સેવાયાં વા કથાયાં વા યસ્યાસકિતદ્રઢા ભવેત્, ચાવજીવં તસ્ય નાશે! ન ક્વાપીતિમતિર્મમ.	૯
બાધસંભાવનાયાન્તુ નૈકાન્તે વાસ ઇધ્યતે; હરિસ્તુ સર્વતો રક્ષાં કરિષ્યતિ ન સંશય;	૧૦
ઈત્યેવં ભગવચ્છ્રાં શુદ્ધતત્ત્વં નિરૂપિતમ્; ચ એતત્સમધીયીત તસ્યાપિ સ્યાદ્દ્રઢા રતિઃ	૧૧
ઈતિ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્યં વિરચિત ભક્તિવર્દિની ગ્રન્થ સમાપ્તમ્.	

અથ જલભેદ ગ્રન્થ.

નમસ્કૃત્ય હરિં વક્ષ્યે તદ્ગુણાનાં વિભેદકાનુ, ભાવાનુ વિંશતિધા, ભિન્નાનુ સર્વં સંદેહ વારકાનુ;	૧
ગુણભેદાસ્તુ તાવંતો યાવંતો હિ જલે મતાઃ ગાયકાઃ કૂપસંકાશા ગંધર્વા ઇતિ વિશ્રુતાઃ	૨
કૂપભેદાસ્તુ યાવંતસ્તાવંતસ્તેડપિ સંમતાઃ	

कुल्याः पौराणिकाः प्रोक्ताः पारंपर्ययुता बुवि.	३
क्षेत्रप्रविष्टास्ते व्यापि संसारोत्पत्तिहेतवः	
वेश्यादिसिद्धिता मत्ता गायका गतसंज्ञिताः	४
जलार्थमेव गतास्तु नीया गानोपलुविनः	
हृद्गस्तु पठिताः प्रोक्ता भगवच्छास्त्रतत्पराः	५
संहृद्धारकास्तत्र सूहा गंभीरमानसाः	
सरः कमलसंप्लुताः प्रेम युक्तास्तथा पुधाः	६
अल्पश्रुताः प्रेमयुक्ता वेशंताः परिकीर्तिता	
कर्मशुद्धाः पद्मलानि तथाऽपश्रुतिभक्तयः	७
योगध्यानादिसंयुक्ता गुण्य वप्याः प्रकीर्तिताः	
अलोकिकेन ज्ञानेन ये तु प्रोक्ता हरेर्गुणाः	
काहायिकाः शण्डगम्याः पतत् शण्डाः प्रकीर्तिताः	
देवाद्युपासनोद्भुताः पृष्ठा भूमेरिवोद्गताः	
साधनादिप्रकारेषु नवधा लक्षितमार्गताः	१०
प्रेमपूर्वा रक्षुरद्धर्माः स्थंढमानाः प्रकीर्तिताः	
यादृशास्तादृशाः प्रोक्ता वृद्धिक्षय विवर्जिताः	११
स्थावरास्ते समाग्याता मयोद्वैकप्रतिष्ठिताः	
अनेकजन्मसंसिद्धा जन्मप्रलृप्ति सर्वदा.	१२
संगादिगुणुद्दोषाभ्यां वृद्धिक्षययुता बुविः	
निरंतरोद्गमयुता नद्यस्ते परिकीर्तिताः	१३
ओतादृशाः स्वतंत्राश्चेत्सधवः परिकीर्तिताः	
प्लुता भगवद्गीया ये शेषव्यासाग्निभाङ्गताः	१४

જડનારહ મેત્રાધાસ્તે સમુદ્રાઃ પ્રકીર્તિતાઃ	
લોકવેદગુણૈર્મિશ્રભાવનૈક હરેશુણાન્,	૧૫
વર્ણયન્તિ સમુદ્રાસ્તે દ્વારાધાઃ ષટ પ્રકીર્તિતાઃ	
ગુણાતીતતયા શુદ્ધાન્ સચ્ચિદ્દાનન્દ રૂપણુઃ	૧૬
સર્વાનેવ ગુણાન્ વિષ્ણૌર્વર્ણયન્તિ વિચક્ષણાઃ	
તેઽમૃતોદાઃ સમાખ્યાતાસ્તદ્વાકપાનં સદુર્લભમ્	૧૭
તાદૃશાનાં કવચિદ્વાક્યં દૂતાનામિવ વર્ણિતમ્;	
અભમિલા કર્ણનવત્ ભિંદુપાનં પ્રકીર્તિતમ્ .	૧૮
રાગાજ્ઞાનાદિ ભાવાનાં સર્વથા નાશન યદ્વા;	
તદ્વા લેહનમિત્યુકતં સ્વાનન્દોદ્ ગમકારણમ્	૧૯
ઉદ્ધૃતોદકવત્સર્વે પતિતોદકવત્તથા;	
ઉક્તાતિરિક્તવાક્યાનિ ફલં આપિ તથા તતઃ	૨૦
ઘતિ શુવેન્દ્રિયગતા નાનાભાવં ગતાભુવિ;	
રૂપતઃ ફલતશ્ચેવ ગુણા વિષ્ણૌર્નિરૂપિતાઃ	૨૧
॥ ઘતિ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્યં વિરચિત જલભેદગ્રંથ સમાપ્તમ્ . ॥	

॥ અથ પંચપદાનિ ॥

શ્રીકૃષ્ણરસવિક્ષિપ્તમાનસા રતિવર્જિતાઃ	
અનિવૃત્તા લોકવેદે તે મુખ્યાઃ શ્રવણૌત્સુકાઃ	૧
વિક્લિલન્નમનસો યે તુ ભગવત્સ્મૃતિ વિહ્વલાઃ	
અર્થૈકનિષ્ઠાસ્તે આપિ મધ્યમાઃ શ્રવણૌત્સુકાઃ	૨
નિઃસદ્વિગ્ધં કૃષ્ણતત્ત્વં સર્વભાવેન યે વિદુઃ	

તે ત્વાવેશાત્તુ વિકલા નિરોધાદ્વા ન ચાન્યથા	૩
પૂર્ણભાવેન પૂર્ણાર્થીઃ કદાચિન્ન તુ સર્વદાઃ	
અન્યાસકતારતુ યે કેચિદ્દમ્ભાઃ પરિકીર્તિતાઃ	૪
અનન્યમનયો મત્યા ઉત્તમાઃ શ્રવણાદિષુ	
દેશકાલ દ્રવ્ય કર્તુ મંત્રકર્મ પ્રકારતઃ	૫
॥ ઇતિ શ્રીમદ્ભૂતચર્ય ચિરચિત્ પંચપદાનિ સમાપ્તમ્ ॥	

અથ શ્રી સંન્યાસનિર્ણય ગ્રંથ.

પશ્ચાત્તાપનિવૃત્ત્યર્થં પરિત્યાગો વિચાર્યતે,	
સ માર્ગાદિતીયે પ્રાકતૌ ભક્તૌ જ્ઞાને વિશેષતઃ	૧
કર્મેભાગે ન કર્તવ્યઃ સુતરાં કલિકાલતઃ	
અત આદૌ ભક્તિમાર્ગે કર્તવ્યત્વાદિચારણા,	૨
શ્રવણાદિ પ્રવૃત્ત્યર્થં કર્તવ્ય ત્વેન નેધ્યતે;	
સહાયસગસાધ્યત્વાત્ સાધનાનાં ચ ન્દક્ષણાત્.	૩
અભિમાનાન્નિ યોગાચ્ચ તદ્દર્મેશ્ચ વિરોધતઃ	
ગૃહાદેખોધકત્વેન સાધનાર્થે તથા ચદિ.	૪
અગ્રેષ્ઠપિ તાદૃશૈરેવ સંગો ભવતિ ન ન્યથા;	
સ્વયં ચ વિષયાકાંતપાખંડી સ્યાતુ કાલતઃ	૫
વિષયાકાંતદેહાનાં નાવેશઃ સર્વદા હરેઃ	
અતોઽત્ર સાધને ભક્તૌ નેવ ત્યાગઃ સુખાવહઃ	૬
વિરહાતુ ભવાર્થં તુ પરિત્યાગઃ પ્રશમ્યતે;	

- स्वीयमांध निवृत्त्यर्थं वेधः सोऽत्र न आन्यथा. ७
- क्रौंङ्गिन्यो गोपिकाः प्रोक्ता गुरवः साधनं च तत् ;
 लावो लावनया सिद्धः साधनं नान्यद्विध्यते. ८
- विकलत्वं तथाऽस्वास्थ्यं प्रकृतिः प्राकृतं न हि,
 ज्ञाने गुण्याश्च तस्यैवं वर्तमानस्य आधकाः ९
- सत्यदोके स्थितिर्ज्ञानात् सन्यासेन विशेषितात् ;
 लावना साधनं यत्र इदं य.पि तथा लवेत्. १०
- तादृशाः सत्यदोकाहौ तिष्ठत्येव न संशयः
 अङ्गिरेप्रकटः स्वात्मा वन्द्यवत्प्रविशेद्यदि,
 तदैव सकलौ ब्रह्मौ नाशमेति न आन्यथा ;
 गुण्यास्तु संगराद्धित्या ब्रह्मवन्नार्थं लवन्ति हि, १२
- लगवान्न इलङ्घ्यत्वं ननात्र आधकं विध्यते ;
 स्वास्थ्यवाक्यं न कर्तव्यं दुयालुर्न विद्ध्यते, १३
- दुर्लभोऽयं परित्यागः प्रेम्णा सिद्ध्यति नान्यथा,
 ज्ञानमार्गे तु सन्यासो द्विविधोऽपि विचारितः १४
- ज्ञानार्थमुत्तरांगं च सिद्धिर्ब्रह्मशतैः परम् ;
 ज्ञानं च साधना पेशं यज्ञादि श्रवणान्मतम्, १५
- अतःकलौ स सन्यासः पाश्चात्तापाय नान्यथा ;
 पाप्माद्धित्वं लवेन्न्यापि तस्माद्ब्रह्मज्ञाने न सन्यासेत् १६
- सुतरां कलिदोषाणां प्रणलत्वादि'त स्थितम्,
 लज्जित मार्गेऽपि चेद्दोषस्तदा किं कार्यमुच्यते.
 अत्रारंभे न नाशः स्यात्तद्विज्ञातस्याप्यलावतः

स्वास्थ्यं हेतोः परित्यागाद्वाधः केनारय संलवेत्.	१८
हरिश्च न शक्नोति कर्तुं आधां कुतोपरै;	
अन्यथा मातरो आलाप्तस्तन्यैः पुपुषुः क्वचित्.	१९
ज्ञानिनामपि वाक्येन न लक्ष्यं मोहयिष्यति;	
आत्मप्रदः प्रियश्चापि किमर्थं मोहयिष्यति.	२०
तस्मादुक्तं प्रकारेण परित्यागो विधीयताम्;	
अन्यथा भ्रश्यते स्वार्थादिति मे निश्चिता मतिः	२१
मतिं कृष्ण प्रसाहेन वल्लभेन विनिश्चितम्;	
संन्यासवरणं लक्ष्मावन्यथा पतितो लवेत्.	२२
इति श्रीभद्रसूत्रभाष्यार्थं विरचितं संन्यासनिर्णय समाप्तम्.	

अथ निरोधलक्षणं ग्रन्थ.

यस्य दुःखं यशोदाया नन्दादीनां च गोकुले;	
गोपिकानां तु यदुःखं तदुःखं स्यान्मम क्वचित्,	१
गोकुले गोपिकानां च सर्वेषां प्रवृत्तिनाम्;	
यत्सुखं समभूतमेव लज्जान् किं विधास्यति.	२
उद्धवागमने जात उत्सवः सुमहान्यथा;	
वृन्दावने गोकुले वा तथा मे मनसि क्वचित्.	३
महतां कृपया यावत् लज्जान् हययिष्यति;	
तावदानन्द सन्दोहः कित्यर्मानः सुभाय हि.	४
महतां कृपया यद्वत् क्रीर्तनं सुखदं सदा;	
न तथा लोकिनां तु स्निग्धं लोभनं इक्षवत्.	५

ગુણગાને સુખવાસિર્ગોવિન્દસ્ય પ્રભયતે;	
યથા તથા શુકાદનાં નૈવાત્માન કુતોન્યતઃ	૬
કિલશ્યમાનાન્ જનાન્ દૃષ્ટ્વા કૃપાયુકતો યદા ભવેત;	
તદ્દા સર્વ સદ્ધાનંદહૃદિસ્થ નિર્ગતં બહિઃ	૭
સર્વાનંદમયસ્યાપિ કૃપાનંદઃ સુદુલ્ભઃ	
હૃદયગતઃ સ્વગુણાન્ શ્રુત્વા પૂર્ણઃ પલાયયતે જનાન્	૮
તસ્માત સર્વં પરિત્યજ્ય નિરૂદ્ધેઃ સર્વદા ગુણાઃ	
સદ્ધાનંદ પરૈર્ગૈયાઃ સચ્ચિદાનંદતા તતઃ	૯
અહં નિરૂદ્ધો રોધેન નિરોધપદવીં ગતઃ	
નિરૂદ્ધાનાં તુ રોધાય નિરોધવર્ણયામિ તે.	૧૦
હરિણા યે વિનિર્મુક્તાસ્તે મગ્ના ભવસાગરે;	
યે નિરૂદ્ધાસ્ત એવાત્ર મોહમાયાંત્વહર્નિશમ.	૧૧
સંસારાવેશ દુષ્ટાનામ ઇન્દ્રિયાણા હિતાય વૈ;	
કૃષ્ણસ્ય સર્વં વસ્તુનિ ભૂમ્ન ઇશસ્ય યોજયેત્.	૧૨
ગુણૈર્વાવિષ્ટચિત્તાનાં સર્વદા મરંયરિણુઃ	
સંસારવિરહકલેશો ન સ્યાતાં હરિવત્સુખમ.	૧૩
તદ્દા ભવેદ્યાલુત્વમ્ અન્યથા કંરતા મતાઃ	
બાધશંકાપિ નાસ્ત્યત્ર તદ્ધ્યાસોપિ સિદ્ધયતિ.	૧૪
ભગવદ્ધર્મ સામથ્યોદ્ધિરાગો વિષયે સ્થિરઃ	
ગુણૈર્હરૈઃ સુખસ્પર્શોન્ન દુઃખં ભાતિ કહિંચિત્	૧૫
એવં જ્ઞાત્વા જ્ઞાનમાર્ગોદ્ધત્કર્ષો ગુણવર્ણને;	
અમત્સરેરલુપ્થૈશ્ચ વર્ણનીયાઃ સદા ગુણાઃ	૧૬

हृदिमूर्तिः सदा ध्येया संकटपादपि तत्र हि;	
श्रवणं कीर्तनं स्पष्टं पुत्रे कृष्ण प्रिये रतिः	
'पायोर्महांशत्यागेन शेषभागं' तनौ नयेत्	१८
यस्य वा लगवत् कार्यं सदा स्पष्टं न दृश्यते;	
नृदा विनिग्रहस्तस्य कर्तव्यं धृति निश्चयः	१९
नातः परतरौ भर्त्रो नातः परतरः स्तवः	
नातः परतरा विधा तीर्थं नातः परत्परम्	२०
अति श्रीमद्वैष्णवाचार्य विरचितं निरोधलक्षण ग्रन्थ समाप्तम्	

अथ सेवाकृत ग्रन्थ.

यादृशी सेवना प्रोक्ता तत्सिद्धौ इलमुच्यते;	
अलौकिकस्य दाने हि याद्यः सिद्धयेन्मनोरथः	१
इदं वा बधिकारे वा न कालोत्र नियामकः	
छिद्रेणः प्रतिबन्धो वा लोभो वा स्यात्तु आधकः	२
अकर्तव्यं लगवतः सर्वथा येद्गतिर्न हि;	
यथा वा तत्त्वनिर्धारो विवेकः साधनं मतम्	३
आधकानां परित्यागो लोभोऽप्येकं तथा परम्;	
निष्प्रयुक्तं महान्लोभः प्रथमे विशते सदा.	४
सविघ्नोऽप्यो घातकः स्यात् अलाहेतौ सदा भर्तौ;	
द्वितीये सर्वथा चिन्ता त्याग्या संसार निश्चयात्	५
नन्वाद्ये हातृता नास्ति तृतीये आधकं गृहम्.	
अवश्येयं सदा लाव्यासर्वमन्यन्मनो भ्रमः	६

તદ્દીયૈરપિ તત્કાર્યં પુષ્ટો નૈવ વિલબ્ધયેત;

ગુણક્ષોભોપિ દ્રષ્ટવ્યમેતદ્દેવેત મે માત

કુસુદ્ધિરત્ર વા કાચિદુત્પદ્યેત સર્વે ભ્રમ

ઇતિ શ્રીમદ્વલ્લભાચાર્ય વિરચિત સેવાશલ સમાપ્તમ.

શ્રીગોપીગીત પ્રારંભ.

લલિતવૃત્તમ.

જયતિ તેડધિકં, જન્મના પ્રજઃ શ્રયત ઇન્દિરા શશ્વદત્ર હિ.

હયિત ! દૃશ્યતાં દિક્ષુ તાવકાસ્ત્વયિ ધૃતાસવસ્ત્વાં વિચિન્વતે. ૧

શરદ્દુઘ્નશયે સાધુજાતસત્સરસિન્નેહરશ્રીમુખા હશા,

સુરતનાથ ! તે શુદ્ધકલાસિકા વરદ નિધનતો નેહ કિં વધઃ ? ૨

વિષજલાખ્યયાદ્રયાલરાક્ષસાદર્ષમારુતાદ્વેદતાનલાત ;

વૃષમયાત્મજાદ્વિશ્વતોભયાદૃષભ ! તે વયં રક્ષિતા મુહુઃ ૩

ન ખલુ ગોપિકાનન્દનો ભવાનખિલદેહિનામન્તરાત્મદૃઢ,

વિખનસાર્થિતો વિશ્વગુપ્તયે સખ ! ઉદયિવાન્સાત્વતાં કુલે. ૪

વિરચિતાભયં વૃષ્ણધુયે ! તે ચરણમીયુષાં સંસૃતેભ્યાત ;

કરસરોરેહં કાન્ત ! કામદં શિરસિ ઘેહિ નઃ શ્રીકરગ્રહમ. ૫

પ્રજજનાતિહૃન્વીર યોષિતાં નિજજનસ્મયધ્વંસનસ્મિત !

ભજ સખે ! ભવત્કિંકરીઃ સ્મ નો જલરહ્યાનનં ચારુ દર્શય ૬

- प्रलुतद्वेदिनां पापकर्शनं तृणयरातुगं श्रीनिकेतनम्;
 इष्टिर्गुणार्पितं ते पद्मभुजं कृष्ण कुशेषु नः कृन्धि हृद्ययम्. ७
- मधुरया गिरा वङ्गुवाक्यया युधमनोज्ञया पुष्करेक्षणा,
 विधिकरीरिमा वीर ! मुह्यतीरधरसीधुनाऽप्याययस्व नः ८
- नव कथाऽमृतं तमञ्जवनं कविभिरीडितं कम्बुपापहृत्;
 अवलुभंगलं श्रीमहाततं लुवि गृणन्ति ते लूरिहा जनाः ९
- प्रहसितं प्रिय ! प्रेमवीक्षणं विहरणं य ते ध्यानमंगलम्,
 रहसि संविदो या हृदिरपृशःकुहक ! नो मनः क्षास्यन्ति हि १०
- यलसि यद्वज्रव्याययन्पशून्लिनसन्दरं नाथ ! ते पद्मम्,
 शिलतृणकुंरःसीदतीति नः कलिलतां मनः कान्त ! गच्छति. ११
- दिनपरिक्षये नीचकुन्तलेवनरुहाननं भिन्नहावृतम्;
 धनरञ्जस्वलं दर्शयन्मुहुर्भर्मास नः स्मरं वीर ! यच्छसि. १२
- प्रलुतकामहं पद्मार्जितं धरणिमण्डनं ध्येयमापदि,
 अरण्यपङ्कजं शतम् य ते रमण ! नः स्तनोपर्यायाधिहृत् १३
- सुरतवर्धनं शोकनाशनं स्वास्त्येणुना सुप्तं युष्मिन्नम्,
 धतरागविरमारणं नृणां वितर वीर ! नरतेऽधरामृतम्. १४
- अटति यद्भलवानिह काननं त्रुटियुगायते त्वामपश्यताम्,
 कुटिलकुन्तलं श्रीमुखां य ते जड उद्दीक्षतां पद्मकृदृदशाम् १५
- पतिसुतान्वयभ्रातृभान्धवानतिविलम्ब्य तेऽन्त्यज्युतागताः
 गतिविहस्तयोद्गीतमोहिताः कितव योषित-करत्यजेन्निशि. १६
- रहसि संविदं हृद्ययोदयं प्रहसिताननं प्रेमवीक्षणम्,
 मृहदुरःश्रियो वीक्ष्यधाम ! ते मुहुरतिरपृहा मुह्यते मनः १७

મજ્જવનૌકસાં વ્યક્તિરંગ તે વૃજ્ઞિનહન્યલં વિશ્વમંગલમ્;
 ત્યજ મનાક્રય નરત્વસ્પૃહાત્મનાં સ્વજનહૃદ્ગ્નં યન્નિષુદ્ધનમ્. ૧૮
 ચત્ત સુભત ચરણામ્બુજ્ઞં સ્તરેષુ લીતાઃશનઃપ્રિયદધીમહ કર્કશેષુ;
 તેનાટવીમટસિ તન્દ્યથતે ન કિંસ્વત્કૂર્પાદિભિબ્રમતિ

ધીર્ભવદ્વાયુષાં નઃ ૧૯

શ્રી શુક ઉવાચ

ઈત ગોપ્યઃ પ્રગાયન્ત્યઃ પ્રલપન્ત્યશ્ચ ચિત્રધા,

રુરુદુઃ સુસ્વરં રાજન્કૃષ્ણદર્શનલાલસાઃ

૨૦

તાસામાવીરભૂચ્છેઝરિઃ સ્મયમાનમુખામ્બુજં

પીતાંબરધરઃ સ્વર્ગી સાક્ષાન્મન્મથમન્મથઃ

૨૧

ઈત શ્રીમદ્ભાગવતે મહાપુરાણે દશમસ્કંધે ગોપીગીતે

કૃષ્ણસ્તુતિર્નામ એકત્રિંશોઽધ્યાયઃ

૩૧

શ્રીમર્વોત્તમજીનું ધોલ.

બલે પ્રકટયા શ્રીવલ્લભદેવ, શ્રી પુરૂષોત્તમ ભુતલ ફરીલ.

નહિ પ્રાકૃત ધર્મનો લેશ; અપ્રાકૃત નિજવપુ ધરીલ.

૧

કરે નિગમ નિરૂપણ એમ, તે સાકારની સ્તુતિ કરીલ,

મહાકલિકાલાદિક દોષ; પંડિતની દૃષ્ટિ તિમિર ભરીલ.

૨

મહિમા નવ જાણે જેહ. તે કહીએ ખરાસુર અરિલ;

વહાલે દયા કરી મુખરૂપ, નિજલીલા પ્રકટ કરીલ.

૩

જેની વાણી અતિદુર્ભોધ થાય સુબોધ જેણે કરીલ.

તેનાં અષ્ટોત્તર શતનામ, તે કહીએ મહા અધ હરિલ.

૪

જેના રૂપિવર અગ્નિકુમાર, જગતી છંદ નામે ધરીજી;
શ્રી કૃષ્ણ કમલ સુખ દેવ, બીજ દષ્ટિ કરૂણા ભરીજી. ૫
જેની ભક્તિમાં અતરાય; તે નાશને પ્રયોજન સહીજી;
આપે અધરામૃતની સિદ્ધિ, તે મધ્યે નિશ્ચય કરીજી. ૬

ઢાળ.

વહાલો આનંદ પરમાનંદ કહેવાય, શ્રીકૃષ્ણ કમલ સુખ કૃપાનિધિ થાય
વહાલો દેવી ઉદ્ધારણ પ્રયત્ન ઉપાય, જેના રમરણમાત્રથી આર્તી જાય.
શ્રી ભાગવત ગુઢાર્થ પ્રકટાય, સાકાર બ્રહ્મનો વાદ સ્થપાય. ૯
વેદપારંગ ગ્રાહ ભુવન કહેવાય, માયાવદ નિરાકૃત સહુ ભિલિ ગાય.
સર્વવાદિ નિરાસ કોધા તે લખાય, ભક્તિમાર્ગ સરસ કમલ વિકસાય.
શ્રી ગુદ્રાદિકનેઉદ્ધારવા સમર્થ, જેના સાધનબલથી ન થાય અર્થ. ૧૨
અંગીકારમાત્રથી સર્વસ્વ કીચે, કોધાં શ્રીગોપીજન પ્રતિને પ્રિયે ૧૩
અંગીકાર કરે મર્યાદાનુસાર, મહાકરૂણાવંત સમર્થ અપાર. ૧૪
વહાલો અદેયદાન દેવાને ચતુર, મહાઉદ્ધાર ચરિત્ર કરે બહુ પૂર, ૧૫
લીલા દેખાડી પ્રાકૃતની જેહ, તે મિષે મોહ્યા સુર રિપુ તેહ, ૧૬
વેશ્વાનર શ્રીવલ્લભ છે નામ, વહાલો સુંદર રૂપ સ્વજન હિત કામ. ૧૭
કૃષ્ણભક્તિ કરે જન શિક્ષાકાજ, આપે અખિલ ઇષ્ટ શ્રીવલ્લભરાજ. ૧૮
સર્વલક્ષણથી સંપન્ન વિવેક, શ્રીકૃષ્ણ જ્ઞાન દાતા ગુરુ એક. ૧૯
પોતાના આનંદ થકી બહુ પુષ્ટ, એના કમલ પત્રસે નેત્ર સંતુષ્ટ. ૨૦
કૃપાદષ્ટિની વૃષ્ટિથી હરખ્યા મન, તે દાસદાસી પતિ પ્રિય છે અનન્ય
રોષદષ્ટિ કરે ભક્તિ શત્રુ પ્રબલ, ભક્ત સેવતા સુખ સેવા રસાલ. ૨૨
જીરે ભક્તિ વિનાનહિ સેવાસાધ્ય, તે કારણથી કહીએ દુરારાધ્ય. ૨૩
જેના ચરણસરોજ દુર્લભ દરશાય, તેના ઉચ્ચ પ્રતાપ ત્રેલોક કહેવાય.

વચનામૃત કરી પૂર્ણ સેવકના અથો, શ્રીભાગવત અમૃત મથન સમર્થ
 તેનો સાર કહીએ વ્રજસંહરીનો ભાવ, તે પરિપૂર્ણ છે દેહ ભરાવ. ૨૬:
 સાન્નિધ્યમાત્ર કરે કૃષ્ણપ્રેમ, ભક્તિ મુક્તિ દેવાનું એહું નેમ. ૨૭
 એક રાસલીલામાં તેનું તાન, પ્રભુ કૃપા કરીને કરે કથાનું દાન. ૨૮
 વહાલો વિરહના અનુભવને હેતે કાજ, સર્વ ત્યાગ જણાવ્યો શ્રીવલ્લભરાજ
 ઉપદેશ કર્યો ભક્તિમાર્ગ આચાર, લોક માંહે કર્યો કર્મ માર્ગ પ્રચાર.
 વેદ શાસ્ત્ર કહ્યાં યજ્ઞાદિક દાન, તેનું ફલ મર્યાદા ભક્તિ નિદાન.
 પ્રભુ પૂર્ણાનંદ છે પૂરણ કામ, સરસ્વતીના પતિ દેવ ઈશ અભિરામ.
 વહાલો સહસ્ત્ર કહ્યાં પુરુષોત્તમ નામ, નિજજનને આપ્યું છે ધામ,
 ભક્તિમાર્ગની રીતે કરવા ઉપદેશ બહુ અંત કરીને ટાળ્યો સંશયના લેશ
 જેને પામવા છે.ડયા પ્રાણુથી પ્રિયે, એવા ભક્ત સમાજ બિનજે શ્રીએ
 આપ સાધન કરે નિજ દાસને કાજ, એવા સમર્થ શ્રીવલ્લભ મહારાજ
 કરવા ભક્તિ પ્રચારક ભૂતલ માંહી, વશ કીધા પિતા થઈને ગ્રહી બાહિ
 સર્વે સામર્થ્ય ધ્યુને પોતાન વંશ. ગર્વ દૂર કરી ટાળ્યો સંશયના અંશ
 પ્રભુ પ્રતિમતાના પતિ સાક્ષાત, કરે યહ લોક પરલોક દાન વિગ્યાન
 જેના અતઃકરણ છે ગુઢ અપાર, અંગીકૃતને જણાવ્યો મનનો વિચાર
 ઉપાસનાદિક માર્ગ જે અન્ય, તેનો મોહ ટાળીને કીધા સેવક અનન્ય,
 કર્યો નિશ્ચય જે ભક્તિ સર્વથી વિશેષ, કીધો શરણમાગનો જીવો ઉપદેશ
 શ્રીકૃષ્ણના મનની જાણે વાત; લીલાકુજ બિહારી પરિપૂર્ણ ગાત,
 કથારસ મમ સદા છે ચિત્ત, વિસયું સૌ તે થકી બીજું વિત્ત.
 પ્રિય છે ઘણું વ્રજને વ્રજનો વાસ; કરે પુષ્ટિલીલા એકાંત વિલાસ,
 કરે ભકતેચ્છા પરિપૂર્ણ દાન, નહિ નિજ લીલાનું કોઈને જ્ઞાન.
 અતિ મોહિત જેનું શીલ ઘણું, નહિ લોક વિષે આસક્તિ આણું,

નિજ ભક્ત વિષે આસક્તિ છે એક, પ્રભુ પાવન કીધા પતિત અનેક,
જે કરે પોતાના ગુણનું ગાન, તેના હૃદય કમલ રહેવાનું સ્થાન.
નિજ યશસ્વી અમૃત લહરી; તેથી ભીંજવી સર્વ રસ વાસના હરિ,
પ્રભુ પોતે સર્વ થકી છે પર, ન કરે નુદ્યતા કોઈ અવર,
લીલારમ અમૃત તરંગ બહુ, ભીંજવ્યા છે ભક્તશરીર સહુ,
રુચિ આવે ગિરિગોવર્દન વાસ, તે લીલામાં છે અતિશય ઉદ્દાસ,
કરે યજ્ઞ ભોગ ને યજ્ઞ કર્મ, આપે અથ કામ ને મોક્ષ ધર્મ,
પ્રભુ સત્ય વચન છે ત્રિગુણાતીત, નીતિ અતુરાઈ છે અતિ અગણિત
કરવા પોતાની કીર્તિ પ્રકાશ, કયું વ્યાસસૂત્રનું નૂતન લાપ્ય,
અતિતુચ્છ નૃલ જે માયાવાદ, કરી ભસ્માગ્નિ સ્થાપ્યો પ્રત્યવાદ,
અપ્રાકૃત ભૂષણની અતિકાંતિ, હસતાં મુખ શોભે છે બહુ ભાંતિ,
પ્રભુ તિન લોકના ભૂષણ સાર, પ્રગટયા ધરણીનું ભાગ્ય અપાર,
પ્રભુ મુંઢરતા છે અતિ અનૃપ કેમ વર્ણન કરી શકું એ સ્વરૂપ,
એ માગે છે પોતાના જન, ચરણાવિંદની રજ જે ધન,
એ કહ્યાં એકસોને આઠે નામ, શ્રીવલ્લભ આનંદનું છે ધામ,

વલણ

જે કોઈ શ્રદ્ધા કરી નિત્ય ગાયેરે, તેનું મન પહેલું સ્થિર થાયેરે,
અધરામૃતનો સિદ્ધિ પામેરે, તેમાં સશયનું નહીં નામેરે
એ પામ્યા વિના મોક્ષ છે હીનરે. તેના કૃપામાં સુક્તિ છે લીનરે,
તેથી સર્વોત્તમ જપ કરવોરે, શ્રી કૃષ્ણરસે મન ભરવોરે,
શ્રી વિકૃલ ઉચ્ચરિત એ નામરે. જે ગાયે પૂરે તેનાં કામરે,
તેનો જન્મ સફલ કરી લેખેરે, જેનાં વૃજભૂષણ સુખ દેખેરે,

ઇતિ શ્રીસર્વોત્તમજીનું ધોળ સમાપ્ત.

શ્રી નવરત્નનું ધોલ.

શ્રીમદ્વલ્લભ શ્રીમહાપ્રભુજીને નમુ'જી શ્રી વિકૃલેશ પ્રભુ લાગુ' પાય;
 શ્રીબાલકૃષ્ણજીને પ્રભુમુ'જી; શ્રીત્રજ્જીવણજી પરમકૃપાળ. શ્રીમદ. ૧
 શ્રીવલ્લભદેવ મહાકરૂણા કરીજી, જેથી જીવનનું કારજ થાય.
 સર્વે વેષ્ણુવની કૃતિ એહછેજી, સઘળી ચિંતા નિવૃત્ત થાય. શ્રી. ૨
 દઢ આશ્રય શ્રીમહાપ્રભુજીનો રાખીએજી, ચિંતા નવ ધરીએ લગાર;
 સર્વે આત્મા શ્રીજીને સમર્પીએજી, એ છે ભક્ત તણા આધાર. શ્રી. ૩
 પુષ્ટિમાર્ગમાં શ્રીજી રહે સદાજી, જીવ કીધા છે અંગીકાર;
 લૌકિકની ગતિ ન આપે કદાજી, પ્રભુ નથી જોતા અધિકાર. શ્રી. ૪
 નામનિવેદન કીધા થકીજી, પ્રભુ રાખે પોતાની પાસ;
 વશ ન પા.ય એ પ્રભુ કો થકીજી, વશ થઈ રહ્યા વલ્લભી પાસ, શ્રી. ૫
 નિવેદનમંત્રનું સ્મરણ નિત્ય કરવુંજી, સર્વદા ભગવદી સાથ;
 અવેષ્ણુવની મંગે ન ફરવુંજી. કૃપા થાય તાદૃશીય હાથ શ્રી. ૬
 ફલનીચિંતા નવ રાખીએજી. પ્રભુ સર્વેશ્વર કહેવાય;
 સર્વના આત્મા શ્રીજીસાક્ષી છેજી, દૂર ભક્તથી કેમ રહેવાય ? શ્રી. ૭
 પ્રભુને ગમે તે ખરું એમ જાણવુંજી, હરિનું ખીરદ છે દીનદયાલ;
 સ્ત્રીપુત્રાદિક પુષ્ટિમાં આણવાજી, યોગ્યતા ના વિચારે દયાળ. શ્રી. ૭
 નિવેદન કરવું સર્વે સંગાથશુંજી, અન્યવિનિયોગની ચિંતા ન આણ;
 અજ્ઞાની હોય હોય કિંવા જ્ઞાનશુંજી; સમજું છું અધિક એવું ન જાણુ શ્રી. ૮
 જેણે આત્મનિવેદન કીધું છેજી, તેના ઉદ્ધારમાં સદેહ ન આણ;
 પ્રાણસંગાથે શ્રીમહાપ્રભુજીને દીધું છેજી, તેથી સંશય મનમાં ન આણ.
 સમર્પણમંત્ર મહાસમર્થ છેજી; ના જાણુશે ઓછી વાત;
 એ કોઈ અંશ કલા નથી પૂર્ણ છેજી, શ્રીજી શ્રીપુરૂષોત્તમ સાક્ષાત ૧૧

પ્રભુ પોતે સર્વથી પર છેજી, વળી મહાસમર્થ છે એ નાથ;
ભક્તના દુઃખ હરતા સુખકારી છેજી, ચિંતા નવ કીજીએ માથે નાથ.
લૌકિક વૈદિક જે કર્મ છેજી, તે હરિ સિદ્ધ થવા દે નહિ;
તો એ સેવા સમર્પણ ધર્મ છેજી, તેથી મન દૂર કીજે નહિ શ્રી. ૧૩
પુષ્ટિમાર્ગમાં શ્રીજી રહે સદાજી, વલી જીવનું કીધું શું હોય.
પ્રભુ કરે તે સુખ માની રહીએજી, સાક્ષી થઈ રહે સુખ હોય શ્રી. ૧૪
દીનતાભાવ મનમાં રાખીએજી. બીજા સાધનનું નથી કામ.

સર્વદા સેવા કરી શ્રીજી સાધવાજી, ગુરૂની આજ્ઞા થકી એકામ. શ્રી ૧૫
ગુરૂની આજ્ઞા ઉલ્લંઘન નવ કીજીએજી, શ્રીજીની ઈચ્છા એ થાય તે થાય
આપણું મન ગુરૂને દીજીએજી, પ્રભુથી અધિક રાખીએ ભાવ. ૧૬
સેવા કરો નિત્ય ચિત્ત પ્રીતશુંજી, તો સુખી થાશે આ જીગમાંહે;
'પરીક્ષા અર્થે' શ્રીજી કદા નવ સુણેજી; ન ઉદ્વેગ ધરો મન માંહે. ૧૭
તોયે ધીરજ રાખી સેવા કરવીજી, પ્રભુ સુખકર્તા છે સત્ય;
એમની લીલા જોઈ ચિંતા દૂર કરવીજી, વૈષ્ણવને એરે જીગત્ય. ૧૮
એકાદશ ઈન્દ્રિય પ્રભુને સન્મુખજી, સેવામાં દિવસ ને રાત,
એકે ઈન્દ્રિય વિમુખ નવ કીજીએજી, સર્વોત્તમા ભક્તિ કરો અહોરાત,
શ્રીકૃષ્ણ: શરણું મમ સદા જપોજી, ન વિસારશો પળ એક માત્ર;
એ જીગતેથી ચિંતા દૂર કરોજી, થાશે શ્રીજીના કૃપાપાત્ર. શ્રી. ૨૦
શ્રીમહાપ્રભુજી કહે અમારી એ મતિજી, વળી એજ છે નિર્ધાર;
સર્વે વૈષ્ણવ રાખજો ચિત્ત ધરીજી, શીવલલિત પ્રાણધાર. શ્રી. ૨૧
એ અમૂલ્ય રત્ન જે કોઈ ચિત્ત ધરેજી, તેને પુષ્ટિભક્તિ દૃઢકલ હોય;
જે આ ધોળ ગાયે ચિત્ત ધરેજી, તેને પરમ આનંદ સુખ હોય. ૨૨
ઇતિ શ્રી નવરતનું ધોળ સમાપ્ત.

શ્રીપુરુષોત્તમસહસ્વનામ.

(સદિક ગુજરાતિ ભાષામાં ભાષાન્તર કરેલું)

આ ગ્રન્થમાં શ્રી પુરુષોત્તમનાં હજાર નામ શ્રીમદ્ ભાગવતમાંથી તત્વ રૂપે દેહન કરી શ્રીમદ્ભક્તમાયાર્થજીએ પ્રકટ કરેલાં છે કે જેના પાઠ કરવાથી શ્રીમદ્ ભાગવતનો પાઠ કરવા જેટલું ફળ પ્રાપ્ત થાય છે. આ ગ્રન્થ ઉપર પંચમ ગૃહના નિલકાયત શ્રી રઘુનાથજીમહારાજે “ નામચન્દ્રિકા ” મામળી સંસ્કૃતમાં વિસ્તૃત ટીકા લખી છે તે ટીકાનું મુળ શ્લોક સાથે ભાષાન્તર (કે જે અત્યાર સધી પ્રકટ થયું નથી) આપવામાં આવ્યું છે. તેમજ શ્રુતિ, સ્મૃતિ, પુરાણ, સહિતા, ગીતા આદી ગ્રન્થોનાં પ્રમાણોથી તે નામેનું સમર્થ રીતે પ્રતીપાદન કરવામાં આવ્યું છે. તેથી દરેક વેણુએ તે નિત્યનિયમ પૂર્વક પાઠ કરવા ખાસ ઉપદેશી છે. શ્રી મહાપ્રભુજી તથા ટીકાદાર શ્રી રઘુનાથજી મહાનજ્ઞના કૃતમ કાટા સાથે છતાં કીં. રૂ. ૧-૪-૦ રૂપીઓ સવા રાખી છે.

શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા.

શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતા એ શ્રીકૃષ્ણ ભગવાને વેદ અને ઉપનિષદોમાંથી દોહન કરી કાંદેશો ભકતી રસામૃત કલશ, સર્વ વદાનુયાયી આચાર્યોને પ્રમાણ અને વેદ વીરોધીઓના પણ તત્વ વિચારને સંમત, નિરંતર પઠનીય છે. જાણી હજારો પંડિતોએ આ ગીતા ઉપર અનેક વિધિ બાધ્યો કર્યા છતાં પણ તત્વ વિચારનો પાર પમાયો નથી એવો મહા સમર્થ આ ગ્રન્થ છે. તેના ઉપર પૂર્વે થઈ ગયેલા શ્રીગોસ્વામી બાળકોએ “ તત્ત્વદીપિકા ” અને “ અમૃતતરંગિણી ” એમ બે ટીકાઓ સંસ્કૃતમાં કરેલી છે તેથી ઉક્ત ટીકાઓના આશય સાથે લંબાણુ વિવેચન પૂર્વક આ ગીતામૃત તત્વોનું ભાષાન્તર સુપ્રસીદ્ધ લેખક રા. રા. નાનુલાલ નારણદાસ ગાંધી એમ. એ. એલ. એલ. બી. ની કસાયલી કલમથી લખેલું છે. કીં રૂ. ૧-૮-૦ દોઢ રૂપીઓ.

લલ્લુભાઈ છગનલાલ દેસાઈ. ચંપેળ, ખતરીપેળ-અમદાવાદ.

શ્રીયમુનાસ્તોત્ર રત્નાકર

યાને

શ્રી યમુનાજીના નામ સ્મરણનું સંપૂર્ણ સાહિત્ય.

આ ગ્રન્થમાં શ્રીયમુનાદેવ, શ્રીયમુનાદાદી, શ્રીયમુનાચતુષ્પદી, શ્રી હરિરાયજીકૃત યમુનાવિગ્નિ, વગેરે ગ્રન્થોની વિસ્તૃત ટીકા, તથા શ્રી યમુનાજીનાં ૪૦ પદ, પરચુરણ (અપ્રકટિત) પદ, વધાઈ, ઘોળ, આરતિ વગેરે આપવામાં આવ્યું છે. ઉપરાંત શ્રી યમુનાજી તથા શ્રીમદ્દ્વિભાગ્યાર્યજીના એમ બે સુંદર ફોટા પણ આપ્યા છે. આ ગ્રંથ તદ્દન નવોજ, અને પ્રાચીન ઘણા ગ્રંથોમાંથી શોધ કરી તૈયાર કર્યો છે. તેથી દરેક વૈષ્ણવે અવશ્ય મંગાવી વાંચવા આશ્રયપૂર્વક વિનંતી છે, આટલું છતાં તેની કીંમત માત્ર ૦-૮-૦ આઠ આના રાખી છે.

શ્રી સ્વરૂપદર્શન.

આ પુસ્તક શ્રીનાથજી, આદિ સાત સ્વરૂપ, શ્રીમહાપ્રભુજી, શ્રીગુણ-મંજી, સાત લાલજી, આદિ ઘણા પ્રાચીન અને હાલ જૂતળ ઉપર બિરાજતા ઘણા શ્રી ગોસ્વામી આજકાના ઉત્તમોત્તમ, સુંદર, દેદીગયમન ચિત્રો મળી લગભગ ૧૦૮ સ્વરૂપના ચિત્રોનું એક સુંદર પુસ્તક જ્ઞાને આગમ્ય સારા ઉચી જાતના આર્ટપેપર ઉપર છપાવી મહાન ખર્ચે, અને અત્યંત પરિશ્રમે તૈયાર કરવામાં આવ્યું છે. આ પુસ્તકની પ્રથમાવૃત્તિ થયા પછી શ્રીમદ્ગો-સ્વામી શ્રીગિરિધરલાલજી મહારાજ શેરગઢવાળાની આજ્ઞાનુસાર તે મળે કરેલી સૂચના મુજબ ખૂટતાં ચિત્રો મહાન ખર્ચે તૈયાર કરાવી પોતે ખતા-વેલા અનુક્રમ પ્રમાણે ચિત્રો ગોઠવી તૈયાર કરવામાં આવ્યું છે. જેથી દરેક વૈષ્ણવોએ આ પુસ્તક મંગાવી તેમાં આપેલા ચિત્રજીનાં દર્શનને લાભ લેવા ચુકવું નહી. આ પુસ્તક સારી રીતે સાચવી શકાય માટે તેને સુંદર દેદી-ખમાન સુશોભીત છીંટનું પાકું પુઠું કરવામાં આવ્યું છે. છતાં ન્યેચાવર માત્ર નહીં જેવીજ ફક્ત રૂ. ૩-૦-૦ ત્રણ રૂપીઆ રાખવામાં આવી છે.

શ્રીકૃષ્ણસ્તોત્રરત્નાકર.

આ ગ્રન્થમાં શ્રીમહાપ્રભુજી, શ્રીગુસાંધજી, શ્રીગિરિધરજી, મહાનુભાવી શ્રીહરિરાયજીમહારાજે શ્રીકૃષ્ણ ભગવાન (શ્રીહારજી) નું વિગ્રહિતાર કરેલા સ્તોત્રનું મૂળ શ્લોક સાથે અક્ષરશઃ ભાષાંતર (કે જે અત્યાર સુધીમાં કોઈ પણ ઠેકાણે પ્રકટ થયું નથી) આપવામાં આવ્યું છે. જેઓએ

“ બ્રહ્મસ્તોત્રમરિત્સાગર ” નામનો ૨૩૭ ગ્રન્થનો પાઠ કરવાનો ગુરુકા વાંચ્યો હશે તેઓને તો આ ગ્રન્થ ક્ષેવા માટે ખાસ ભલામણ કરીએ છીએ

આ ગ્રન્થમાં નીચે મુજબ સ્તોત્ર ગ્રન્થોની ટીકા આપી છે. ૧ શ્રી-મદ્વલ્લભાચાર્યજી કૃત ગ્રન્થો. ૧ શ્રીકૃષ્ણાષ્ટક, ૨ શ્રીનન્દકુમારાષ્ટક, ૩ શ્રીગોપોજનવલ્લભાષ્ટક, ૪ શ્રીગિરિરાજધાર્યષ્ટક, ૫ શ્રીમધુરાષ્ટક, ૬ શ્રીકૃષ્ણપ્રેમામૃત, ૨ શ્રીમદ્વિઠ્ઠલેશ્વર (શ્રીગુસાંધજીકૃત) ગ્રન્થો. ૭ શ્રીભુજંગપ્રયાતાષ્ટક, ૮ શ્રીગોકુલાષ્ટક, ૯ શ્રીપર્યક, (પાલના) વિજ્ઞસિ ૧૦ શ્રીદ્વિતિયપર્યક વિજ્ઞસિ, ૩ શ્રીરઘુનાથપ્રમુકૃતગ્રન્થો ૧૧ શ્રીગિરિધાર્યષ્ટકમ્ ૧૨ શ્રીકૃષ્ણશરણાષ્ટકમ્, ૧૩ ગોપાલસ્તવઃ ૧૪ શ્રીકૃષ્ણચન્દ્રાષ્ટક, ૧૫ શ્રીગોકુલેશાષ્ટક, ૧૬ શ્રીરાધાકૃષ્ણાષ્ટક, ૪ શ્રીહરિરાયપ્રમુકૃતગ્રન્થો ૧૭ શ્રીજન્મવૈફલ્યનિરુપણાષ્ટક, ૧૮ શ્રીકૃષ્ણશબ્દાર્થનિરુપણસ્યદિગ્દર્શન, ૧૯ શ્રીનવનીતપ્રિયાષ્ટક, ૨૦ શ્રીભુજંગપ્રયાતાષ્ટક, ૨૧ શ્રીકૃષ્ણશરણાષ્ટક. ૨૨ શ્રીદૈન્યાષ્ટક. ૨૩ શ્રીપંચાક્ષર મંત્રગર્ભસ્તોત્ર. ૨૪ શ્રી સ્વપ્રમુવિજ્ઞસિઃ ૨૫ શ્રીગર્વાપહારાષ્ટક. ઉપર પ્રમાણે ગ્રન્થોના ભાષાન્તર સાથેના આ ગ્રન્થ દરેક વૈષ્ણવે ખાસ કરીને વાંચવા જેવો છે. તેથી તેમની ધાર્મિક વૃત્તિ દૃઢ થશે. ઉચ્ચા ગ્લેન ચીકણા કાગળ, છીટતું મજબુત પાકું પુઠું. છતાં કિં. ૦-૧૨-૦ લલ્લુભાઈ જગનલાલ દેસાઈ ચંંગપોળ, ખતરીપોળ—અમદાવાદ.

કીર્તનસંગ્રહ ભાગ ૧ લો.

(વર્ષોત્સવકે પદ.)

આ ગ્રંથમાં શ્રીહાકોરજી સન્મુખ કીર્તન કરવાનાં બારમાસિક ઉત્સવનાં અસંખ્ય કીર્તનોના સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. પ્રથમ આ ગ્રંથ મુંબઈના “ વૈષ્ણવ હાકોરદાસે ” છપાવ્યો હતો, છેલ્લાં પાંચ વરસથી તે વૈષ્ણવોને અપ્રાપ્ય થઈ પડેલો હોવાથી, વૈષ્ણવોની સતત માગણી થવા લાગી અને કેટલાક માગ મિત્રો એ કરી છપાવવાની મને ભલામણ કરી તેથી અમેએ આ કામ ખાસ એક વૈષ્ણવ કીર્તનીઆજીને સોંપ્યું. તેમણે મુંબાઈ, ઉમરગામ, સુરત, ભરૂચ, વડોદરા, નડિઆદ, અમદાવાદ, મહુધા, ખેડા આદિ સ્થળોએ જઈ, અનુભવી વૈષ્ણવોને મળી, તેમની તેમની સૂચના મુજબ સુધારો વધારો કર્યો છે. પુસ્તકનું કદ પ્રથમના જેવુંજ રાચલ ૪ પેજ સાઈઝ (ગુજરાતી પેપર જેવી મોટી સાઈઝ) અને વળા મોટા અક્ષરથી

(અક્ષર આ લાઇન જેવાજ મોટા)

છપાવ્યું છે. આવાં પુસ્તકો વારંવાર છપાતાં નથી, પછીથી આવો લાભ નહિ મળે વહેલો તે પહેલો માટે આજેજ મંગાવી લ્યો. માત્ર થોડીજ નકલો શીલીકમાં છે. સારા ઉંચી ગતના જડા, ચીકણા કાગળ, મજબૂત કંતાનનું પાકું પુઢું, લગભગ ૬.૫૦ પાનાં, ઉપરાંત શ્રીનાથજી, શ્રીમહાપ્રભુજી, શ્રીયમુનાજી, શ્રીગુસાંઈજી, રાજનગર (અમદાવાદ) વાળા શ્રીવ્રજરાયજી, શ્રીમધુસુદનલાલજી, શ્રીરણછોડલાલજી મહારાજના ઉત્તમ ફોટા સાથે ન્યોછાવર માત્ર રૂ. ૧૦-૦-૦ દસ રૂપિઆ રાખવામાં આવ્યું છે (પુસ્તક જોતાં અને કામના પ્રમાણમાં તો એછીજ કીમત છે એમ દરેક વૈષ્ણવ કહેશેજ)

વિવિધ ધોળ તથા પદ સંગ્રહ ભાગ ૨ નો.

નિમ્નની શીશુશિક્ષણ સેવા કરવાનો પ્રકાર, જ્યારે આશિષ ઉચિત્વમાં લેવામાં આવે ત્યારે પ્રાચીન ને અપ્રકટિત ધોળ પદોને મહત્વ સુધી લઈ લેવામાં આવે છે. તથા શ્રીમદ્વાપુલ, શ્રીગુરુસંપ્રદાય સેના શીશુશિક્ષણ સ્વરૂપ હોય ત્યારે તેને માથે બિરાજે છે. તેની સંપૂર્ણ માહિતી આપે છે. ઉપરાંત “ શ્રીમદ્વાપુલ ” તથા “ શ્રીમદ્વાપુલ ” ના એક ને સુદર દેખા પથ આપ્યા છે. મુશોલીત છોડી પાડી પાડી જતા હોમત માત્ર ૧-૦-૦ એક રૂપાળો.

(શ્રીમદ્વાપુલનાથના ચતુર્થલાલ-માળા પ્રસંગવાળા)

શ્રીગોકુલેશનાં ધોળ તથા પદ સંગ્રહ.

આ શ્રીગોકુલેશનાં જુદા જુદા ઉપર પદારી પોતાની ૭૦ વર્ષની ઉંમરે જાડાગીર પાદચાર સાથે ધર્મજનું દંડ યુદ્ધ કરી, માલા, તિલક અને પદારી અગમ્યરૂઢિ દેવાની સમસ્ત પુષ્ટિમાર્ગ ઉપર મહત્વ ઉપકાર કર્યો છે. તેમના નામની આગેનાં કોઈ પણ પેશ્વુવ અર્થાત્ હશે! અગેએ આ શ્રીગોકુલેશના પ્રાકટ્યની વધારે તથા ધોળપદ ૭૦૦ વર્ષના પ્રાચીન પુસ્તકોની સતત પ્રત્યક્ષ એકન કરી જુદાં જુદાં ૫ પ્રકરણોમાં મળી સમગ્ર ૭૦૦ ધોળપદને મહાન સંગ્રહ મહાર પાડ્યો છે કે જે અમાર સુધીમાં કોઈ પણ ટેકાણે પ્રસિદ્ધ થયેલો નથી. આ ગ્રન્થમાં શ્રીગોકુલેશનાથ, શ્રી-દેવલાલ, શ્રીવલ્લભલાલના ઉત્તરોત્તર દેખા તેમજ તેમની વંશાવળી પણ આપી છે, જ્યાં હોમત માત્ર ૧-૦-૦ એક રૂપાળો રાખી છે.

શ્રીગોકુલેશના નિત્યનિયમના પાઠ તથા ધોળ.

(આવૃત્તિ ૫ થી.)

આ પુસ્તકમાં શ્રીગોકુલેશના, મુળ પુરુષ, શ્રીવલ્લભ, ૪૦ પદ, ધોળ, અને અમાર શ્રીસર્વોત્તમ પાઠ તથા ધોળ, શ્રીગોકુલેશના પદો આપવામાં આવે છે. જ્યાં હોમત માત્ર ૦-૪-૦ ચાર આપ્યા.

આ સમયે તમને જાણ થતા હતા ત્યારે તમે

૨૪ વૈષ્ણવની વાર્તા

આ ગ્રંથની વૈષ્ણવની વાર્તા અંગેએ મળતી વાર્તા અને
આમાં (અંગેએ આ સાદાને જેવડાં બોલ્યાં) તેમાં
અંગેએ કે તેમજ તેમાં પણ પ્રાચીન ગ્રંથો જેવા કે—

ગ્રંથોમાં અંગેએ, આર્ચનનું પંચાંગ, શીર્ષન પંચાંગ, શીર્ષ
શિલ્પન, અંગેએ મીતા વગેરે અંગેએથી થોડાં બોલ્યાં અને કહ્યું કે
કાલેક કાલેક અંગેએ તેમજ તે વૈષ્ણવો માટેની આવી વાર્તા
કહીને આપતે હશે કે જેથી આપને વૈષ્ણવો આવી વાર્તાનું મૂલ્ય
પણ કહીને જોડે તે આપને નથી લેવું છે. આ વાર્તા માટે અંગેએ
અંગેએથી કહી તથા કાલેકાલેક અંગેએથી કહી કાલેક પ્રાચીન ગ્રંથો
સાદા કહી આપને કહી છે.

અંગેએ એક વાર્તા મળી પડી હાથમાંથી મળતાં મળે તે
તથા અંગેએ એક વાર્તામાં નમિત્ત હાથમાં જોડેનાં આવી. અંગેએ
કે જેથી જેથી કહીને પણ મળે તેથી તેમજ વૈષ્ણવો આપને કહી
કે આ આપને આપ્યાં હાથમાં મેં આ કરનાં અંગેએ મળ્યાં પુ
અંગેએ પણ અંગેએ આપને આપ્યાં હાથમાં મળ્યાં પુ
કહીને આપને કહી આપને કહી છે.

(શ્રી ગોકુલનાથજી કૃત ૨૪ વૈષ્ણવ)

(આવૃત્તિ ૩ થી)

આ ગ્રંથમાં પ્રાચીનનાથજી ૨૪ વૈષ્ણવો અને
અંગેએ (અંગેએ આપને) તેમજ અંગેએ ૨૪ વૈષ્ણવો
અંગેએ વૈષ્ણવનાથજી, અંગેએ આ ગ્રંથો તેમજ અંગેએ
અંગેએ આ ગ્રંથો તેમજ અંગેએ આ ગ્રંથો તેમજ અંગેએ
અંગેએ આ ગ્રંથો તેમજ અંગેએ આ ગ્રંથો તેમજ અંગેએ

